

CONTRIBUCIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA
AL
COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT
2002-12

*

PLA D'ACCIÓ 21 MUNICIPAL

Març 2006

Continguts

L'AGENDA21 I L'ACCIÓ MUNICIPAL 3

- De Rio i Aalborg a Barcelona: l'Agenda 21
- La iniciativa municipal i el Consell de Medi Ambient i Sostenibilitat
- Participació i consens. El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat
- De l'Agenda a l'Acció. Avançar en corresponsabilitat
- El Pla d'Acció 21 Municipal
- Components principals de l'acció municipal per la sostenibilitat
 - El Programa d'Acció Municipal
 - Les actuacions estratègiques per la sostenibilitat
 - El pla Ajuntament + Sostenible
 - Els plans d'acció dels instituts i empreses municipals
 - El lideratge municipal de l'Acció 21 ciutadana

EL PAM I ELS OBJECTIUS DEL COMPROMÍS 13

- Introducció
- Objectiu 1.* Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà
- Objectiu 2.* Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat
- Objectiu 3.* Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor
- Objectiu 4.* Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable
- Objectiu 5.* Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables
- Objectiu 6.* Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge
- Objectiu 7.* Augmentar la cohesió social, enfortint els mecanismes d'equitat i participació
- Objectiu 8.* Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible
- Objectiu 9.* Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental
- Objectiu 10.* Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional

DEU ACTUACIONS ESTRATÈGIQUES PER LA SOSTENIBILITAT	35
Introducció	
<i>Actuació 1.</i> La xarxa de corredors verds	
<i>Actuació 2.</i> Pla de millora integral de l'espai públic	
<i>Actuació 3.</i> Extensió de les Zones 30	
<i>Actuació 4.</i> Pla pel confort acústic	
<i>Actuació 5.</i> La gestió integral del cicle de l'aigua	
<i>Actuació 6.</i> El pla de millora energètica	
<i>Actuació 7.</i> Estratègia per a la reducció de residus	
<i>Actuació 8.</i> Recollida segregada i aprofitament de totes les fraccions de residus urbans	
<i>Actuació 9.</i> Extensió territorial de l'Acció 21	
<i>Actuació 10.</i> Informació i Educació Ambiental per a tothom	
EL PLA AJUNTAMENT + SOSTENIBLE	47
Una organització municipal més sostenible	
Antecedents	
Objectius estratègics	
ELS PLANS D'ACCIÓ DELS INSTITUTS I EMPRESES MUNICIPALS	53
EL LIDERATGE MUNICIPAL DE L'ACCIÓ 21 CIUTADANA	55
Impulsar la xarxa d'actors per la sostenibilitat	
El programa Acció 21	
El programa Agenda 21 Escolar	
Els premis Acció 21	
El Centre de Recursos Barcelona Sostenible	
Les publicacions i la web	
La Convenció dels signants	

L'AGENDA 21 I L'ACCIÓ MUNICIPAL

De Rio i Aalborg a Barcelona: l'Agenda 21

L'any 1995 el Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar, per unanimitat de tots els Grups Municipals, l'adhesió a la **Carta d'Aalborg**. Aquesta decisió implicava treballar d'acord amb els principis del desenvolupament sostenible i significava, al mateix temps, el primer pas per dotar la ciutat d'una **Agenda Local 21**, seguint les recomanacions de la Cimera de la Terra (Nacions Unides, 1992).

La Cimera de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Sostenibilitat celebrada el 1992 a Rio de Janeiro va suposar una fita en el compromís de la comunitat internacional, els estats i les organitzacions no governamentals per afrontar els reptes del segle XXI en clau de sostenibilitat. Uns reptes basats en la constatació que els recursos naturals són limitats i que no resisteixen el ritme de malbaratament actual, així com en les conseqüències en termes de desigualtat de l'actual model de desenvolupament.

Un nou paradigma del desenvolupament i el progrés es feia necessari per fer front amb èxit als nous reptes ambientals, econòmics i socials. El progrés no és ja només sinònim de creixement econòmic, sinó de qualitat de vida, de protecció ambiental i d'equitat. Un desenvolupament sostenible serà aquell capaç de satisfer les necessitats de tota la humanitat en el present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves necessitats, la qual cosa exigeix no minar la capacitat de sustentació del medi natural.

Per assolir aquest nou model de desenvolupament sostenible, els estats van signar diverses Convencions i la Declaració sobre Medi Ambient i Sostenibilitat i

van aprovar una Agenda per al segle XXI, amb objectius i polítiques que s'han d'impulsar a tots els nivells. Aquest document és el que és conegut per l'Agenda 21.

En el seu capítol 28, l'Agenda 21 de Nacions Unides constata que molts dels problemes i solucions tenen les seves arrels en les activitats locals i que les ciutats tenen una posició clau per fer possible el desenvolupament sostenible.

Per això, es convocava les ciutats a elaborar els seves pròpies Agendes 21, concretant a nivell local les diferents propostes i objectius que permetin assolir la sostenibilitat dels municipis, equilibrant el desenvolupament amb la protecció de l'entorn, els recursos naturals i la disminució dels residus i la contaminació.

L'any 1994 les ciutats europees es van aplegar a Aalborg per tal d'impulsar aquest procés. La Declaració Aalborg -signada avui ja per més de 1000 ciutats europees- suposa un compromís local amb la sostenibilitat global. Les ciutats reconeixen la seva especial responsabilitat amb els reptes ambientals, tant pel fet que més del 80% de la població europea viu en zones urbanes com pel propi estil urbà de vida (consum, transport, ocupació del sòl, producció industrial, emissions...).

La Declaració Aalborg proclama el compromís de les autoritats locals per fer front a aquests reptes i obliga els signataris a establir Agendes Locals 21. Les **Agendes 21 Locals es configuren com a plans estratègics, amb visió global, elaborats amb la màxima participació de la comunitat i amb objectius a llarg termini.**

Un pla estratègic, això és, un pla a mig i llarg termini, que fixi criteris i objectius per avançar en la transició cap a una ciutat més sostenible. Cal subratllar aquesta idea -pròpia de les agendes 21- que és el mig i llarg termini: hem de saber pensar en un horitzó més llunyà, hem de reflexionar -sense deixar d'actuar avui- sobre el model de ciutat que volem. Algunes mesures, a

més, necessiten processos d'informació, de sensibilització, d'acord i de posada en marxa, que són graduals i progressius.

De caràcter **transversal** perquè el desenvolupament sostenible és quelcom més que la gestió ambiental. És incorporar la sostenibilitat en les principals polítiques i àmbits d'actuació, com ara la mobilitat, l'urbanisme, l'educació, la política social o la cooperació internacional.

El fruit d'un ampli procés **participatiu** perquè estem convençuts que els grans canvis socials, els processos de transformació com el que suposa el desenvolupament sostenible, impliquen en la seva profunditat canvis d'hàbits i valors, canvis que només són possibles des d'una àmplia participació i adhesió de la ciutadania.

La iniciativa municipal i el Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat

Amb l'adhesió l'any 1995 a aquesta Carta, l'Ajuntament de Barcelona iniciava formalment el camí per dotar la ciutat d'una Agenda 21 Local. Així començava un procés d'introducció de paràmetres ambientals i criteris sostenibilistes en molts serveis i polítiques municipals (estalvi energètic, aprofitament de les aigües subterrànies, millora del transport públic, potenciació del verd urbà, qualitat atmosfèrica, etc.) que ajudaven a avançar cap a una ciutat més sostenible.

L'any 1998, es va crear el **Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat** com a fòrum de participació dels sectors implicats que, a l'empara de les Normes Reguladores de Participació Ciutadana, tindrà com a principal missió ser l'òrgan promotor de l'impuls i elaboració de l'Agenda 21 de Barcelona.

El Consell està constituït per un llarg centenar de persones representants d'un ampli ventall de la societat: organitzacions cíviques, empreses, sindicats,

universitats, col·legis professionals, administració, i també per un grup de persones expertes a títol individual.

Com a primera contribució al debat ciutadà que havia de promoure l'elaboració de l'Agenda 21 de Barcelona, durant els anys 1998 i 1999 funcionaren en el Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat tretze grups de treball amb l'objectiu d'elaborar una diagnosi de cada àmbit, un seguit de propostes d'actuació a mig i a llarg termini i un conjunt d'indicadors que permetessin identificar i avaluar els seus resultats. Tots els grups van estar coordinats per un membre del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat (pertanyent segons els casos a l'administració, al món de les empreses, de les entitats o experts), amb una mitjana de 10-15 persones per grup. En total, prop de dues-centes persones van participar en aquest procés inicial.

Participació i consens. El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

El procés d'elaboració de l'Agenda 21 de Barcelona, que es va iniciar en el sí del Consell de Medi Ambient i Sostenibilitat, s'obrí posteriorment a la participació de tota la ciutadania interessada. Les principals fites i característiques d'aquest procés es sintetitzen a continuació:

1) L'any 2000 el Consell va adoptar el resultat dels Grups de treball com a "Materials pel Debat" i va decidir obrir una nova **fase de participació i debat ciutadà**, per tal d'aconseguir que l'Agenda 21 fos el fruit d'un major consens social i que, a la vegada, significués una oportunitat per ampliar la informació i la sensibilització en el seu àmbit. A la vegada, el plenari del Consell va aprovar un Pla de Treball per tal que abans de l'estiu del 2002 es pogués culminar la fase de participació amb l'elaboració i aprovació d'un document final de compromís, que recolliria els objectius compartits pels conjunt dels actors implicats, amb una perspectiva de futur.

2) Com a eines operatives d'aquest procés, es van posar a disposició diversos instruments, entre els que destaquen el **Pla de Participació**, per guiar i ordenar el procés de debat (amb tres fases definides: informació, deliberació i concreció/consens), l'**Enquesta d'Hàbits i Valors** de la ciutadania en relació al medi Ambient i la Sostenibilitat, i una **diagnosi socioambiental** que, recollint les aportacions i les propostes dels diferents grups del Consell, en facilités la lectura i la comprensió a la ciutadania involucrada en la deliberació. A partir de 2001, a més, el procés va comptar amb una **Secretaria Tècnica auxiliar** per fer l'assistència tècnica al pla de participació i elaboració. A més, el Consell es va dotar d'un **logotip** identificador del procés d'Agenda 21, que coherentment amb l'esperit comunitari del procés no és un logotip municipal sinó que ha estat utilitzat per tots els actors que ho han desitjat.

3) El 3 d'abril del 2001, en un acte públic celebrat a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona es va presentar públicament el procés d'elaboració de l'Agenda 21 de Barcelona. Amb aquell acte s'iniciava la **fase de participació pública i debat ciutadà**, una fase que durant més d'un any (fins a finals de 2.002) va suscitar més de 200 actes a Districtes, entitats i universitats, amb la participació activa i presencial de més de 3.500 persones. La participació també podia ser virtual i la web de l'Agenda 21 va registrar més de 2.500 visites al mes. Una multiplicitat d'iniciatives es van produir al llarg d'aquest any, en un procés innovador, descentralitzat i permeable, entre les quals destaquen la posada en marxa del projecte Agenda 21 escolar, més de 500 entitats contactades, articles a premsa i butlletins d'entitats, gremis, elaboració de fullets, materials i guies informatives... Tot plegat va fer del procés d'elaboració de l'Agenda 21 una oportunitat no només per la participació sinó per la dinamització i la generació d'idees i projectes.

4) El 20 de desembre de 2.001 el plenari del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat aprovava l'**Esborrany del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona**, que recollia 100 línies d'acció agrupades en 10 objectius generals. Era el resultat de la discussió pública de les propostes inicials del propi Consell a través dels seus grups de treball, i hi

incorporava noves propostes sorgides de la participació ciutadana. El Consell va decidir obrir la darrera fase de concreció i consens, mitjançant la realització de Fòrums per a cadascun dels 10 objectius, un altre de ciutat i els que es poguessin fer als Districtes, per tal d'enriquir i consensuar el màxim possible aquell Esborrany. Quasi 500 persones -180 representant entitats diverses i la resta a títol individual- varen participar en aquesta fase final realitzant més de 1.300 aportacions i esmenes.

5) El 21 de maig de 2002, el plenari del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat va conèixer el resultat de l'última fase participativa, va debatre les darreres esmenes i va aprovar la versió definitiva del **Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona**. Es tracta d'un document amb 10 objectius, i 10 línies d'acció cadascun d'ells, per a un horitzó de deu anys (2002-2012). La voluntat del Consell és que el Compromís sigui adoptat i aprovat per la major part d'actors socials, econòmics i ambientals de la ciutat. No es tracta, doncs, d'un pla municipal, sinó d'un document de referència general que ha d'impulsar accions diverses del major nombre d'agents per tal d'aconseguir canvis significatius en la transició cap a una ciutat més sostenible. De fet, la seva aprovació i signatura suposa el compromís de treballar activament, tot concretant les contribucions voluntàries que cada actor decideixi fer als objectius comuns i assumint la voluntat de fer-les públiques.

6) El juliol de 2002, l'Ajuntament de Barcelona aprovava l'adhesió a l'Agenda 21 de la ciutat, amb la signatura per part de l'Alcalde del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

"Barcelona ha entrat en el segle XXI amb l'impuls d'una ciutat retrobada i reinventada, feta amb l'esforç i les il·lusions dels seus habitants. L'empenta de les generacions anteriors ens ha deixat un llegat del que podem sentir-nos i ens sentim orgullosos. Però ara ens toca a nosaltres, és el nostre torn: sabem que la ciutat del futur, la ciutat d'aquest segle XXI, dependrà de les decisions que col·lectivament prenguem avui."

[Del Preàmbul. Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat]

De l'Agenda a l'Acció. Avançar en corresponsabilitat

El procés d'elaboració de l'Agenda 21 de Barcelona ha estat llarg però rigorós, innovador en les formes i intens en el treball de tots els membres del Consell i de centenars d'entitats i de ciutadans. Ben segur que és un procés ambiciós, en tractar-se d'una ciutat gran com Barcelona, però la seva principal singularitat rau en el resultat. Un resultat que s'adreça a la comunitat, al conjunt d'actors i agents amb responsabilitat amb el model de desenvolupament que volem pel futur i, en general, al conjunt de la ciutadania. Amb l'adopció del Compromís la ciutat s'ha dotat d'una visió de la sostenibilitat compartida per tots els implicats i d'unes fites determinades a perseguir.

Per aquesta mateixa raó, l'Agenda 21 de Barcelona no s'ha acabat amb el Compromís. A partir de la signatura s'iniciava una nova fase on cal impulsar més accions, accelerar els canvis cap a la sostenibilitat i avaluar, conjuntament i periòdicament, els progressos realitzats. Per això tots els signants es comprometen a treballar activament en els seus objectius i línies d'acció, fent públiques les accions concretes que configuren la seva contribució.

Avui, més de 400 institucions i entitats de la ciutat han signat el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. Amb la signatura, han acceptat també el compromís d'elaborar un Pla d'Acció que, en l'àmbit de les seves actuacions i competències, suposi una contribució concreta als objectius comuns. A finals de 2005, s'han presentat 60 Plans d'Acció, que són públics i contrastables, a més dels 170 centres educatius que fan l'Agenda 21 Escolar i que, seguint la pauta del programa, presenten el seu pla d'acció cada curs.

“Sostenible vol dir corresponsable. Implica participació i corresponsabilitat de tota la ciutadania, a més d'exigència envers els poders públics, perquè fer les coses sosteniblement bé vol dir fer-les com cal entre tots. La sostenibilitat no és una carta als reis, sinó un pacte de participada corresponsabilització cívica.”

[Del Preàmbul. Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat]

El Pla d'Acció 21 Municipal

L'Ajuntament, com les altres organitzacions signants, ha de concretar de forma explícita les seves prioritats per contribuir al Compromís. Igual que tots els signants, però encara amb més motiu, ja que n'ha estat el primer impulsor i, com a administració local, està implicat en la majoria dels seus objectius.

D'acord amb això, el Programa d'Actuació Municipal 2004-07 preveu l'establiment del **Pla d'Acció Municipal** en el marc del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: *Impulsar un pla d'acció municipal, Acció 21, que contribueixi eficaçment als objectius de l'Agenda 21, en tot allò que és responsabilitat pública municipal i, a la vegada, doni suport i recursos a la xarxa d'actors per la sostenibilitat que, de manera descentralitzada i pluralista, ha de permetre avançar col·lectivament* [Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient (7.4.1), pàg. 139-143]

En aquest sentit, es presenta el **Pla d'Acció 21 Municipal** per a la seva aprovació pels òrgans de govern corresponents.

Amb l'aprovació d'aquest Pla d'Acció 21 Municipal, l'Ajuntament de Barcelona explicita la seva contribució específica als objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, a l'hora que referma el seu rol de lideratge en un procés caracteritzat per la corresponsabilitat social i ciutadana. Un procés en el qual, l'Ajuntament ha d'exercir la seva major responsabilitat.

Amb aquest Pla d'Acció es dóna compliment a un dels compromisos municipals en relació a l'Agenda 21. I la manera de fer-ho és també singular, concretant algunes prioritats -que no esgoten l'actuació municipal en relació als objectius de l'Agenda 21- i per tant donant significació especial a aquest Pla.

El Pla d'Acció 21 Municipal ha estat elaborat a instàncies del Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient, però amb la col·laboració de molts departaments municipals, per tal que respon a una lògica transversal. La **Comissió Municipal 21**, de caràcter tècnic, constituïda el 2005, serà l'encarregada de realitzar el desplegament i seguiment de les accions contemplades en aquest Pla d'Acció.

COMPONENTS PRINCIPALS DE L'ACCIÓ MUNICIPAL PER LA SOSTENIBILITAT

El Pla d'Acció 21 Municipal s'estructura en funció de cinc eixos:

- 1) **El Programa d'Actuació Municipal 2004-2007**, que recull els principals objectius de l'acció municipal. Aquest PAM ja va ser informat favorablement pel Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat, amb diferents suggeriments incorporats per tal de respondre als principis del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. El PAM recull de forma integral i transversal totes les actuacions del Consistori.
- 2) **Les actuacions estratègiques per la sostenibilitat**. Un conjunt de 10 línies d'acció que s'identifiquen com a claus per a ser dotades d'un major impuls.
- 3) **Els Plans d'Acció dels Instituts i empreses municipals**, que recullen de forma específica els objectius i actuacions assumides voluntàriament per tal de contribuir als objectius de l'Agenda 21.
- 4) **El Pla Ajuntament + Sostenible**, que recull les actuacions en marxa o que han de ser impulsades per tal de garantir un funcionament ordinari de l'organització municipal, més coherent amb els principis de la sostenibilitat.
- 5) **El lideratge municipal de l'Acció 21 ciutadana**, amb un conjunt de programes i recursos destinats a difondre el Compromís entre la ciutadania, suscitar noves adhesions, estimular i donar suport a l'acció dels signants i crear oportunitats per a l'intercanvi i la cooperació, creant i enfortint una xarxa d'actors compromesos amb la sostenibilitat.

EL PAM I ELS OBJECTIUS DEL COMPROMÍS

Introducció

El Programa d'Actuació Municipal té com a objectiu definir l'estratègia local i supramunicipal de la ciutat durant una legislatura, descriure'n la situació, proposar un conjunt d'accions a emprendre des dels diferents àmbits d'actuació en què s'organitza l'administració -Comissions de Plenari i Districtes- i concretar el marc econòmic i pressupostari que haurà de suportar l'activitat del govern municipal.

Per la seva naturalesa, el PAM constitueix el document que millor pot reflectir l'acció del consistori per assolir els objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

Per facilitar la identificació de les actuacions del PAM destinades a contribuir a l'assoliment dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, el present document reordena la relació d'objectius estratègics del Programa d'Actuació Municipal de Barcelona 2004-2007 d'acord als 10 objectius que el Compromís estableix per al període 2002-2012.

Així, en cadascun dels 10 apartats que es presenten a continuació, corresponents als 10 objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, hi ha transcrits de forma sintètica totes aquelles propostes plantejades en el PAM relacionades amb alguna de les línies d'acció, tot subratllant els conceptes claus i esmentant la Comissió de l'Ajuntament que les fa i en quin àmbit d'actuació concret. Finalment, s'esmenta també el punt i les planes del document on apareix el text a fi de facilitar la consulta i lectura detallades.

Lògicament, les mesures incloses en els successius PAMs de properes legislatures substituiran aquestes, marcant noves fites. En l'evolució esperable, els avenços ja assolits deixaran pas a propostes encaminades a fer front a nous reptes, amb una progressiva actualització del Pla d'Acció 21.

Objectiu 1

PROTEGIR ELS ESPAIS LLIURES I LA BIODIVERSITAT, I AMPLIAR EL VERD URBÀ

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge "VERD ESTRATÈGIC" (7.2.3), pàgines 98-99

- Preservar un sistema d'espais lliures metropolitans (parcs agrícoles, forestals, d'oci, etc.) que, a banda de la seva utilitat immediata, assegurí l'establiment de límits i la diversificació del paisatge.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient "SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143

- Repensar la ciutat i el seu funcionament. Els reptes que ens planteja la sostenibilitat obliguen a repensar les ciutats i els teixits de manera integrada i amb criteris propis de l'ecologia urbana.
- Elaboració del Pla de Biodiversitat Urbana, que impulsi les accions contemplades en l'Agenda 21 de Barcelona, per millorar el coneixement, protecció, reintroducció quan sigui possible i difusió del nostre patrimoni natural

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient "VERD URBÀ" (7.4.2), pàg. 143-146

- increment de la superfície verda així com d'arbrat viari, la seva reposició i protecció de la biodiversitat urbana, millora de les seves connexions amb els espais periurbans. En els propers anys, el creixement de la "taca verda" permetrà consolidar els corredors biològics que actualment ja connecten les lleres del Llobregat i el Besòs i el verd del mar amb el de la muntanya
- Més verd, més sostenible. La gestió sostenible de les zones verdes és una realitat ben palesa a Barcelona. Un concepte que inclou molts aspectes, des del manteniment de les diferents tipologies de verd fins a la selecció d'espècies, mesures d'estalvi d'aigua en rec, ús d'aigua del freàtic, automatització de sistemes de rec, fins a una planificació que vagi creant una xarxa verda interconnectada dins la ciutat i entre la ciutat i els espais naturals que l'envolten.
- Aplicar en el disseny d'espais i zones verdes, l'ús d'energies renovables per a la il·luminació, la introducció de plantes autòctones mediterrànies, l'ús d'aigua de pluja i aigües freàtiques per al rec i la neteja. Protegir i incrementar la biodiversitat urbana.
- Pla Integral per a la gestió del Litoral, que contempli aspectes de qualitat (ISO, Banderes Blaves,...); d'educació i promoció medi ambiental; de gestió de patrimoni (esculls, activitats comercials,...); de seguretat (salvament) i activitats de lleure; i de gestió de les infraestructures.
- Millorem la conservació del verd urbà. L'arbrat viari envellit o en mal estat, serà substituït per arbres d'espècies que s'adaptin millor al clima de la nostra ciutat. La selecció inclourà una major varietat augmentant als barris el nombre de parterres enjardinats.
- El verd, espai de trobada i participació. Els parcs, els jardins, els horts urbans i les platges de Barcelona, a més d'un espai de lleure i de contacte amb la natura, són espais de socialització, de trobada i de relació dels ciutadans i ciutadanes (...).

- Promoure programes d'Educació Ambiental. Incrementar i millorar l'oferta formativa i els serveis per al coneixement dels espais verds i de la natura. Desenvolupament de programes d'educació ambiental i participació ciutadana per millorar el verd urbà i promoure l'enverdiment dels espais construïts. Promoció d'activitats per a nens i grans. Programes d'educació ambiental en els horts urbans, amb la participació de la gent gran usuària.
- Assegurar la protecció definitiva de Collserola i treballar per la seva ampliació. Estudiar la protecció d'espais urbans que mereixin aquest tractament. Desenvolupament d'accions, programes i acords per a incrementar la protecció del Parc de Collserola i els seus entorns defensant l'equilibri de l'ecosistema urbà, el forestal i les comunicacions.
- Promoure la participació ciutadana.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"MANTENIMENT I NETEJA" (7.4.3), pàg. 145-148

- Qualitat i proximitat dels espais verds i de lleure. Implantar un model de qualitat i de proximitat per al ciutadà usuari dels espais de lleure, parcs i jardins de la ciutat.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"CULTURA" (7.5.1), pàg. 149-161

- La cultura científica i tècnica. La cultura científica és fonamental per als ciutadans i ciutadanes de la societat del coneixement. (...).

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"SALUT PÚBLICA" (7.5.6), pàg. 203-204

- Política Municipal de Protecció i Defensa dels Animals. Control de zoonosi i vectors.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"DRETS CIVILS" (7.5.7), pàg. 204-207

- Preservar els nous drets que reflecteixen les noves realitats a la Ciutat i que estan vinculats molts específicament a al convivència de diversos col·lectius amb interessos divergents en algunes situacions.

Objectiu 2

DEFENSAR LA CIUTAT COMPACTA I DIVERSA, AMB UN ESPAI PÚBLIC DE QUALITAT

Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial
"NOUS USOS SOCIALS DEL TEMPS A LA CIUTAT" (7.1.6), pàg. 91-92

- Impulsar l'ús cívic de l'espai públic adequat als nous usos socials del temps (...).
- Creació de xarxes per a la convivència. El treball en xarxa permet a les ciutats aprendre de les altres experiències i aprofitar recursos, (...).
- Afavorir l'adequació dels horaris, espais, equipaments i serveis municipals a les noves necessitats socials en l'ús del temps. Les noves necessitats que esdevenen dels nous usos socials del temps ens han de portar a estudiar totes aquelles possibilitats que facilitin aquests nous usos (...).

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"CASCS HISTÒRICS" (7.2.4), pàg. 99-100

- Continuar la transformació i remodelació dels barris de Barcelona. Pretenem impulsar la seva renovació i rehabilitació tot preservant la personalitat i les característiques dels barris. Posarem en marxa els mecanismes de participació ciutadana en els projecte urbanístics. Prosseguirem el procés de millora de la qualitat urbana en els cascs antics de Barcelona i la remodelació de barris. Elaborarem plans d'equipaments de districte.
- Dotar de centralitat els diferents barris de la ciutat. Continuar el procés de remodelació urbana per tal de millorar tots els barris de la ciutat, creant noves àrees urbanes.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"QUALITAT URBANA" (7.2.6), pàg. 104-106

- Assegurar el màxim nivell de qualitat en totes les intervencions transformadores a la ciutat, tant públiques com privades. L'urbanisme de Barcelona ha de ser un urbanisme garantidor de la mixticitat d'usos. Hem de construir habitatges i fer carrers on es trobin multitud d'usos: espai verd, equipaments, teixit comercial, serveis, voreres amples, mobilitat sostenible i punts de trobada. Lluita contra les desigualtats socials urbanes i contra la terciarització excloent de la ciutat.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"SOSTENIBILITAT" (7.2.7), pàg. 106

- Potenciar un disseny de planificació urbanística que tingui en compte el desenvolupament sostenible i la configuració de models d'ocupació de sòl que evitin la dispersió en el territori, la preservació del medi, afavoreixin la cohesió social, considerin la rehabilitació i la renovació en sòl urbà, la construcció sostenible d'habitatges, l'estalvi energètic, la nova cultura de l'aigua i consolidin un model de territori globalment eficient, generant pautes de mobilitat sostenibles i segures.
- Enfortir la cultura de la conservació i del manteniment de la ciutat i dels seus elements (façanes, carrers, parcs...), conseqüent amb la visió de la sostenibilitat que implica, entre altres coses, reforçar el control dels edificis antics que constitueixen una part substancial del patrimoni de la ciutat.
- Avançar en la integració urbana de les infraestructures ambientals i de serveis, d'acord amb els criteris de sostenibilitat i millor tecnologia aplicable.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"SÒL I HABITATGE" (7.2.8), pàg. 106-112

- Impuls decidit a una política d'increment del patrimoni de sòl municipal. Continuar la gestió de sòl per a obtenir més espais públics i més sòl per a habitatge protegit. Promoure la gestió de sòl amb noves actuacions que permetin l'obtenció de sòl per a nous equipaments, ampliació de l'espai viari, nous espais verds a la ciutat i més sòl per a construir habitatge protegit.(...)
- Sol·licitar al Govern de l'estat la modificació de la "Ley sobre valoración del suelo" (LS6/98 i RD4/2000) amb l'objectiu d'evitar els greus efectes que ha tingut sobre els preus de l'habitatge a tot l'Estat i especialment a les grans ciutats i àrees metropolitanes.
- Reclamar al Govern de l'Estat i de la Generalitat, la disposició del sòl en desús, a formar part del Patrimoni Municipal de Sòl, per a promoció d'habitatge públic.
- Aplicar mesures de sostenibilitat en tot l'àmbit d'actuació municipal, tant en l'apartat urbanístic com en el de l'edificació sostenible, inclosa la rehabilitació d'habitatges i les operacions de les Àrees de Rehabilitació Integrades de la ciutat (ARI). Fer extensiva, de forma

progressiva, la constitució d'Àrees de Rehabilitació Integrades de la ciutat (ARI) a tots els nuclis antics i barris obsolets o degradats de la ciutat.

- Promoure la rehabilitació del parc d'habitatges disponible, amb la potenciació dels ajuts, agilitant els permisos en les obres de rehabilitació i potenciant la sostenibilitat (...).
- Formular un Programa de Rehabilitació de la ciutat de Barcelona, en el marc del Pla de l'Habitatge Municipal 2004-2010, fomentant la rehabilitació del parc construït i dels nostres barris amb l'objectiu de millorar la ciutat i mantenir el seu patrimoni i millorar el manteniment dels habitatges existents.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge "SÒL I HABITATGE" (7.2.8), "PATRONAT MUNICIPAL DE L'HABITATGE", pàg. 113

- Iniciar la remodelació del barri del Bon Pastor, amb criteris de sostenibilitat. Continuar amb la remodelació dels barris afectats per patologies estructurals: Sud Oest del Besòs, Can Paguera i Canyelles.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge "PAISATGE URBÀ" (7.2.9), pàg. 114-116

- Implantar un model de creixement urbanístic més sostenible, basat en la transformació i la remodelació de barris, així com en la rehabilitació d'habitatges.
- Vetllar per la preservació i la qualitat del paisatge urbà i de tots els elements que la integren.
- Impulsar iniciatives culturals per informar i divulgar el paisatge urbà de la Ciutat.
- Donar prioritat a la rehabilitació dels centres històrics i dels Cascs Antics de la ciutat, impulsant una política potent de rehabilitació, creant una Oficina de Rehabilitació Integral en cada districte.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient "SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 138-143

- Repensar la ciutat i el seu funcionament. Els reptes que ens planteja la sostenibilitat obliguen a repensar les ciutats i els teixits de manera integrada i amb criteris propis de l'ecologia urbana.
- Aplicar criteris de sostenibilitat en l'àmbit dels fluxos de recursos, aigua, energia i materials, que ens porta a cercar solucions que augmentin la conservació del recurs i la gestió de la demanda.
- Aprofundir la política d'estalvi energètic i d'energies renovables i reduir de forma substancial a Barcelona les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Compliment dels objectius i del pla de millora energètica de Barcelona que preveu la reducció del 20% de gasos d'efecte hivernacle en 10 anys.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient "MANTENIMENT I NETEJA" (7.4.3), pàg. 146-150

- Consolidar la Comissió de l'Espai Públic com a peça clau per a la coordinació i la millora de les actuacions i intervencions en l'espai públic. (...).
- Control integral de l'espai públic, impulsant la millora de la qualitat mitjançant tres línies d'actuació bàsiques i complementàries de control de l'espai públic:
- Manteniment integral de l'espai públic, execució de projectes de manteniment integral de l'Espai Públic en carrers de la ciutat, estenent el concepte de manteniment integral a altres àmbits com les grans vies urbanes (rondes, túnels), els parcs, jardins, platges, Parc de Montjuïc, Port Olímpic, recinte Fòrum 2004, etc.

- Gestió integral d'infraestructures i serveis del subsòl.
- Qualitat i proximitat dels espais verds i de lleure.
- Programa de control de l'estat de neteja de l'espai públic.
Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"ESPORTS" (7.5.4), pàg. 177-182
- Adaptar les instal·lacions esportives als nous criteris de sostenibilitat.

Objectiu 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge "TRANSPORT PÚBLIC" (7.2.5), pàg. 100-104

- Garantir una mobilitat sostenible i segura a l'Àrea Metropolitana. Dotar a Barcelona i la seva Àrea Metropolitana d'un sistema de transport que garanteixi la mobilitat metropolitana en condicions de qualitat, eficiència i sostenibilitat. Prioritzar-ne les infraestructures de transport públic.
- Estendre i millorar el Pla Director d'Infraestructures 2001-2010 en base als compromisos de finançament de la Generalitat de Catalunya i l'Administració de l'Estat.
- Promoure, davant de l'ATM i el Govern de l'Estat, l'aprovació del Contracte-Programa 2002-2005 pel transport públic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb les quantitats ja aprovades a l'ATM per a garantir l'ampliació del servei de transport públic ferroviari i de superfície, així com la qualitat del mateix.
- Promoure l'aprovació d'una lleï de finançament del transport públic.
- Dissenyar, aprovar i dotar d'un Pla de Rodalies la Regió Metropolitana de Barcelona que permeti una major eficiència en l'ús de les infraestructures de FGC i de Renfe (...).

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge "QUALITAT URBANA" (7.2.6), pàg. 104-106

- Assegurar el màxim nivell de qualitat en totes les intervencions transformadores a la ciutat, tant públiques com privades. (...).

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement "COMERÇ I MERCATS" (7.3.2), pàg. 121-125

- Promourem noves actuacions a Mercabarna i als mercats municipals, amb increment de les zones de vianants i de pacificació del trànsit, especialment en les Àrees d'Influència de Mercats Municipals i dels eixos comercials.

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement "TURISME" (7.3.3), pàg. 125-128

- Reforçarem l'atractiu turístic de Barcelona mantenint un nivell d'oferta turística de qualitat per situar-nos entre els primers destins de turisme urbà d'Europa.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143

- Actuar en les orientacions del Pacte per la Mobilitat i l'Agenda Local 21, amb l'objectiu que el trànsit de vehicles deixi de ser el factor que més disfuncions urbanes i impacte ambiental general a la ciutat de Barcelona, amb la implantació del projecte de les illes de vianants, de superilles o de zones de restricció de trànsit i les noves polítiques en el transport públic metropolità i les bicicletes. Barcelona està en disposició de crear un nou model de mobilitat que redueixi significativament les disfuncions i impactes esmentats.
- Millora de la qualitat de l'aire.
- Impulsar la millora del confort sonor dels ciutadans.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"MANTENIMENT I NETEJA (7.4.3), pàg. 146-150

- Pla de millora de l'accessibilitat en espais de vianants. Projecte de desplegament d'un pla d'actuació en espais de vianants pel que fa a la millora de voreres, millora de xarxes peatonals, implantació dels guals normalitzats, millores d'accessibilitat en general, adequació i accessibilitat de passarel·les de vianants, etc.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"EDUCACIÓ" (7.5.2), pàg. 164-173

- Estimular la interacció de la universitat amb la comunitat on s'implanten. Les universitats influeixen decisivament dins del territori en el desenvolupament social, cultural i comunitari de la ciutat, com resulta palès en les universitats de Barcelona que sempre han tingut un paper clau en el desenvolupament local.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"JOVENTUT" (7.5.3), pàg. 173-177

- La nit i el transport públic, dos temes estretament vinculats. Treballarem per fer una Barcelona amb millor transport públic nocturn. Ampliarem els horaris dels serveis juvenils per potenciar tant les activitats d'oci nocturn alternatiu, així com la seva oferta, com sales d'estudi en les èpoques d'exàmens.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"DRETS CIVILS" (7.5.7), pàg. 204-207

- Preservar els nous drets que reflecteixen les noves realitats a la Ciutat i que estan vinculats molts específicament a al convivència de diversos col·lectius amb interessos divergents en algunes situacions.

Comissió de Seguretat i Mobilitat
"MOBILITAT" (7.6.2), pàg. 221-231

VEGEU DE MANERA ÍNTEGRA:

- Una mobilitat sostenible i segura.
- Desplaçaments en transport col·lectiu de Superfície
- Desplaçaments en automòbil
- Desplaçaments en Motocicleta

- Elaboració del Reglament Metropolità del Taxi, d'acord amb les necessitats del sector dintre del marc establert per la nova llei.
- Distribució de mercaderies.
- Gestió del trànsit
- Seguretat viària
- Informació de l'estat de la mobilitat
- Accessibilitat

Objectiu 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient **"SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143**

- Millora de la qualitat de l'aire.
- Estudiar l'elaboració, si s'escau, d'un mapa d'elements contaminants (acústics, ones, gasos, líquids, ...) i donar-hi difusió.
- Impulsar la millora del confort sonor dels ciutadans.
- Millora de la gestió integral del cicle de l'aigua atès que es tracta d'un recurs estratègic limitat i molt escàs al nostre entorn.
- Estudiar la possibilitat d'elaboració d'un mapa de radiacions de la ciutat.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient **"MANTENIMENT I NETEJA (7.4.3), pàg. 146-150**

- Pla especial de clavegueram. Execució de les actuacions de millora del drenatge urbà previstes en el Pla Especial de Clavegueram de Barcelona (PECLAB) per al període 2003-2007, prioritzant les inversions d'un major impacte de reducció de la inundabilitat.
- Nou model de gestió de les emergències i esdeveniments especials.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social **"SALUT PÚBLICA" (7.5.6), pàg. 196-204**

- Salut pública
- Reforçar i actualitzar els programes de prevenció i promoció de la salut.
- Laboratori de salut pública. Desenvolupament de noves línies analítiques exigides per les noves necessitats d'informació, amb especial referència als contaminants orgànics persistents, als contaminants derivats de la globalització i els canvis tecnològics, al control de residus i als productes genèticament modificats.
- Seguretat alimentària.
- Política Municipal de Protecció i Defensa dels Animals. Control de zoonosi i vectors.

Comissió de Seguretat i Mobilitat
"SEGURETAT" (7.6.1), pàg. 215-221

- Protecció civil. Continuar elaborant i actualitzant els plans d'emergència, per tal de disposar en tot moment d'una planificació estructurada que permeti minimitzar els danys davant de situacions de crisi. Impulsar l'elaboració de plans d'autoprotecció, com ara urbanitzacions, indústries i locals, en compliment de la normativa vigent i amb l'objectiu d'estendre la cultura de la prevenció.

Comissió de Seguretat i Mobilitat
"MOBILITAT" (7.6.2), pàg. 221-231

- Accessibilitat

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"SOSTENIBILITAT" (7.2.7), pàg. 106

- Potenciar un disseny de planificació urbanística que tingui en compte el desenvolupament sostenible i la configuració de models d'ocupació de sòl que evitin la dispersió en el territori, la preservació del medi, afavoreixin la cohesió social, considerin la rehabilitació i la renovació en sòl urbà, la construcció sostenible d'habitatges, l'estalvi energètic, la nova cultura de l'aigua i consolidin un model de territori globalment eficient, generant pautes de mobilitat sostenibles i segures.
- Enfortir la cultura de la conservació i del manteniment de la ciutat i dels seus elements (façanes, carrers, parcs...), conseqüent amb la visió de la sostenibilitat que implica, entre altres coses, reforçar el control dels edificis antics que constitueixen una part substancial del patrimoni de la ciutat.

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"COMERÇ I MERCATS" (7.3.2), pàg. 121-125

- El comerç urbà com a vida als carrers i activitat als barris. Hem de fomentar la millora de la qualitat en el sector comercial, així com la integració del comerç en els barris.
- Promourem noves actuacions a Mercabarna i als mercats municipals. Implementació de mesures de foment del consum responsable i sostenible.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143

- Aplicar criteris de sostenibilitat en l'àmbit dels fluxos de recursos, aigua, energia i materials, que ens porta a cercar solucions que augmentin la conservació del recurs i la gestió de la demanda.

- Aprofundir la política d'estalvi energètic i d'energies renovables, i reduir de forma substancial a Barcelona les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Compliment dels objectius i del pla de millora energètica de Barcelona que preveu la reducció del 20% de gasos d'efecte hivernacle en 10 anys.
- Impulsar projectes pilot d'aprofitament energètic renovable.
- Millora de la gestió integral del cicle de l'aigua atès que es tracta d'un recurs estratègic limitat i molt escàs al nostre entorn.
- Potenciar la cultura de la sostenibilitat entre tota la ciutadania. Incrementar els serveis i iniciatives d'educació ambiental, amb informació útil i entenedora orientada a modificar els hàbits en la vida quotidiana.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"VERD URBÀ" (7.4.2), pàg. 143-146

- Més verd, més sostenible. La gestió sostenible de les zones verdes és una realitat ben palesa a Barcelona. Un concepte que inclou molts aspectes, des del manteniment de les diferents tipologies de verd fins a la selecció d'espècies, mesures d'estalvi d'aigua en rec, ús d'aigua del freàtic, automatització de sistemes de rec, fins a una planificació que vagi creant una xarxa verda interconnectada dins la ciutat i entre la ciutat i els espais naturals que l'envolten.
- Aplicar en el disseny d'espais i zones verdes, l'ús d'energies renovables per a la il·luminació, la introducció de plantes autòctones mediterrànies, l'ús d'aigua de pluja i aigües freàtiques per al rec i la neteja. (...).

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"MANTENIMENT I NETEJA (7.4.3), pàg. 146-150

- Desplegament del Pla Energètic. Impuls de les línies estratègiques i execució de projectes previstos en el Pla de Millora Energètica de Barcelona, pel que fa al manteniment de l'espai públic i en les actuacions de control de la garantia de subministre elèctric a la ciutat.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"ESPORTS" (7.5.4), pàg. 177-182

- Adaptar les instal·lacions esportives als nous criteris de sostenibilitat.

Objectiu 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"COMERÇ I MERCATS" (7.3.2), pàg. 121-125

- El comerç urbà com a vida als carrers i activitat als barris. Hem de fomentar la millora de la qualitat i la competitivitat en el sector comercial, així com la integració del comerç en els barris.
- Promourem noves actuacions a Mercabarna i als mercats municipals. Potenciar la xarxa de recollida selectiva a l'interior del recinte de Mercabarna i dels mercats municipals. Implementació de mesures de foment del consum responsable i sostenible en els mercats municipals.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"MANTENIMENT I NETEJA (7.4.3), pàg. 146-150

- Nova regulació de la gestió de fiscalitat dels residus municipals.
- Model de gestió dels residus municipals de construcció (obra menor, reparació domiciliària).
- Gestió integral de la recollida pneumàtica.
- Gestió de residus voluminosos.
- Consolidar el creixement de la recollida selectiva.
- Desplegament de l'Acord Cívic: col·laboracions sobre la minimització de residus i canvi d'hàbits.

Objectiu 7

Augmentar la cohesió social, enfortint els mecanismes d'equitat i participació

Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial
"PARTICIPACIÓ CIUTADANA" (7.1.3), pàg. 81-84

- Impuls de la democràcia participativa. Ens proposem fer realitat la Democràcia Participativa a la nostra ciutat a partir del desplegament i la implementació de les Normes Reguladores de l'Organització dels districtes i de les Normes Reguladores de la Participació Ciutadana, (...).
- E-Governament (democràcia electrònica). Plantegem la potenciació de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació com a suport als processos participatius de la ciutat i com a suport a l'acció de govern i a la relació amb la ciutadania, sense exclusions. (...).
- Foment de l'associacionisme i el voluntariat. Una de les nostres principals línies d'actuació es l'enfortiment de les entitats i associacions de Barcelona, a partir del criteri de que hem de treballar per i amb elles. (...).
- Treballarem per a que sigui possible, en el seu àmbit, l'elecció directa dels Consellers i Conselleres de Districte. Defensarem el dret de vot de tots els homes i les dones residents a Barcelona, comunitaris o extracomunitaris, com a expressió del seu dret de ciutadania (...).
- Mitjançant la celebració d'una Audiència Pública, avaluarem el compliment del Programa d'Actuació Municipal 2004 - 2007, en el tercer any de mandat municipal.
- Aplicar el principi de participació en l'elaboració del pressupost a nivell de districte, en la decisió de l'aplicació del pressupost d'inversions, que impliqui les entitats i la ciutadania en l'establiment de les prioritats d'execució.
- Dotar pressupostàriament els processos de participació ciutadana.
- Cal establir mecanismes de participació, en els quals la gent se senti protagonista i corresponsable, des del moment del plantejament inicial d'un projecte, fins arribar a la resolució final com a resultat del treball i les opinions, tant dels tècnics i polítics municipals com de les persones, per a les quals, finalment, aquest projecte es realitzarà.

Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial
"PLA MUNICIPAL D'IMMIGRACIÓ" (7.1.5), pàg. 86-91

- Promoure una visió transversal i de coordinació de la immigració dins de l'Ajuntament, per tal de potenciar les sinergies i identificar les mancances entre els diferents agents municipals.
- Vetllar per l'impuls i seguiment de les 90 mesures del Pla Municipal d'Immigració per tal d'assolir la integració real de les persones immigrades en tots els àmbits de la vida ciutadana de Barcelona. (...).
- Promoure un coneixement exhaustiu del fenomen de la immigració a la ciutat de Barcelona, mitjançant l'impuls de l'Observatori de la Immigració, en estreta col·laboració amb l'Observatori Barcelona (...).
- Obrir el Pla Municipal d'Immigració a la ciutat. Exercir el liderat institucional.
- Promoure la cooperació públic-privada i la construcció del consens ciutadà mitjançant un procés de participació que s'anomenarà "*Compromís Barcelona Diversa*."
- Promoure un acord institucional que impliqui a l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i l'Administració General de l'Estat en relació a la immigració. Aquest acord haurà d'abordar també conjuntament la situació dels immigrants en situació administrativa irregular.
- Generar una cultura compartida sobre el futur de la ciutat, els reptes a superar i les formes de fer-ho en relació al fenomen de la immigració. Visualitzar-lo com a positiu per al conjunt de la ciutat.
- Establir una política de relacions de Barcelona amb altres ciutats (europees, espanyoles i emissores d'immigració), en estreta col·laboració amb la Direcció de Relacions Internacionals, per a construir una efectiva xarxa de relacions internacionals en temes de migracions amb efectes positius per a Barcelona.
- Estudiar el context nacional i internacional (amb èmfasi al context europeu) sobre els temes d'immigració: principals acords i fites.
- Enfortir la participació en les xarxes a nivell europeu (Metròpolis, Eurocities, etc.) promovent l'intercanvi en els temes relacionats amb la immigració.
- Col·laboració amb les entitats, xarxes i organismes dedicats a la immigració a nivell internacional (Organització Internacional de les Migracions - OIM, Metròpolis International project, etc.).
- Establiment de contactes amb les ciutats emissores que siguin significatives per a la immigració Barcelonina. Establir un lligam més estret entre la política de cooperació i la immigració.

Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial
"NOUS USOS SOCIALS DEL TEMPS A LA CIUTAT" (7.1.6), pàg. 91-92

- Creació de xarxes per la convivència. El treball en xarxa permet a les ciutats aprendre de les altres experiències i aprofitar recursos, així com, en el cas de la nostra ciutat, potenciar les nombroses iniciatives i sinergies que podran fer possible aquesta diversificació dels usos, dels espais i el temps per tal de promoure un major benestar més paritari entre homes i dones.
- Participació ciutadana. Els diferents usos del temps, a vegades, en els mateixos espais fan molt important la participació ciutadana en aquesta nova manera de fer confluïr els diversos interessos i usos que de l'espai públic i de l'espai temps tenen les persones, en general, i els

grups específics, en particular, (gent jove, treballadors nocturns, dones, famílies monoparentals, etc.). Impulsar un procés participatiu a partir del qual es puguin consensuar els horaris dels diversos serveis a les persones com ara transports, centres municipals o comerços a partir de les necessitats de la ciutadania (...).

Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial
"RELACIONS CIUTADANES I INSTITUCIONALS" (7.1.7), pàg. 92-93

- Enfortir les relacions amb entitats ciutadanes.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"QUALITAT URBANA" (7.2.6), pàg. 104-106

- Assegurar el màxim nivell de qualitat en totes les intervencions transformadores a la ciutat, tant públiques com privades. L'urbanisme de Barcelona ha de ser un urbanisme garantidor de la mixticitat d'usos. Hem de construir habitatges i fer carrers on es trobin multitud d'usos: espai verd, equipaments, teixit comercial, serveis, voreres amples, mobilitat sostenible i punts de trobada. Lluita contra les desigualtats socials urbanes i contra la terciarització excloent de la ciutat.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"SÒL I HABITATGE" (7.2.8), pàg. 106-113

- Des de les administracions públiques, i entre elles l'Ajuntament de Barcelona a partir dels recursos previstos en el Pla de l'Habitatge i dels propis a disposar, cal fer una actuació decidida adreçada a satisfer el dret a un habitatge digne, especialment als sectors socials més desafavorits, per tal de contribuir a satisfer el dret constitucional a l'habitatge i mantenir el caràcter plural i divers de la nostra ciutat.
- El Consorci de l'Habitatge de Barcelona ha de desenvolupar polítiques que garanteixin l'accés a l'habitatge de tal manera que l'oferta doni sortida a totes aquelles persones que avui no poden accedir a un habitatge digne i a un preu assequible, a partir d'una oferta adequada d'habitatge públic protegit, de compra i de lloguer, adaptat a les necessitats dels actuals nuclis familiars.
- Impuls decidit a una política d'increment del patrimoni de sòl municipal. Continuar la gestió de sòl per a obtenir més espais públics i més sòl per a habitatge protegit. (...)
- Sol·licitar al Govern de l'Estat la modificació de la "Ley sobre valoración del suelo" (LS6/98 i RD4/2000) amb l'objectiu d'evitar els greus efectes que ha tingut sobre els preus de l'habitatge a tot l'Estat i especialment a les grans ciutats i àrees metropolitanes.
- Reclamar al Govern de l'Estat i de la Generalitat, la disposició del sòl en desús a formar part del Patrimoni Municipal de Sòl, per a promoció d'habitatge públic.
- Requerir als governs de l'Estat i de la Generalitat per tal que modifiquin els respectius Plans d'Habitatge 2002-2005 i el Pla Català de l'Habitatge 2002-2007, així com les lleis i decrets que correspongui amb l'objectiu de permetre:
- Proposar la modificació de la Llei d'Habitatge de manera que reguli els estàndards i les tipologies d'habitatge de protecció per a fer front a les noves realitats de les unitats de convivència (...).
- Proposar que la Llei de l'Habitatge de Catalunya reguli efectivament la rehabilitació i l'accés a la protecció pública, i que garanteixi també el control de les adjudicacions dels promotors privats i cooperatius, i el seu règim de transmissions. (...).
- Seguir promovent la construcció d'habitatges adaptats a qualsevol situació de minusvalies.

- Crear, en el sí del Consorci de l'Habitatge, el Consell d'Habitatge Social de Barcelona, com a òrgan consultiu i de participació social en les polítiques d'habitatge a la ciutat (...).
- Aplicació d'un programa d'atenció, defensa i protecció dels drets dels adquirents i usuaris d'habitatge, amb denúncia pública i actuació contra les empreses i particulars que posen en practica actuacions de mobbing immobiliari i pràctiques abusives en els processos de venda i d'intermediació.
- Ampliar el Servei de Suport a l'Accés a l'Habitatge, a un àmbit d'abast metropolità, amb l'ajut i suport de la Generalitat, per tal de millorar la coordinació de polítiques socials d'habitatge.
- Crear l'Oficina de l'Habitatge. (...).
- Crear el Servei Jove de l'Habitatge, vinculat a l'Oficina de l'Habitatge de Barcelona i concretar un programa de mediació entre propietaris i joves llogaters per facilitar el lloguer de pisos a preus assequibles, oferint garanties al llogater i al propietari.
- Considerar l'existència d'un parc d'habitatge per a casos d'emergència social, en el marc del Consorci de l'Habitatge.
- Promoure la col·laboració amb les Caixes d'Estalvis, per establir programes de promoció d'habitatge a través dels seus fons d'obra social, i de l'establiment d'ajuts i microcrèdits que facilitin la rehabilitació i recuperació d'habitatges buits.
- Incrementar les dotacions de sostre per a construir habitatges protegits en tot tipus d'actuacions i règims. (...).
- Potenciar els promotors sense afany de lucre (cooperatives sindicals i veïnals, entitats socials, caixes d'estalvi...), facilitant sòl públic en dret de superfície, arrendament o concessions per a la promoció d'habitatge protegit, especialment de lloguer.
- Controlar l'accés a l'habitatge protegit tant públic com privat, a partir de la gestió pública, mitjançant llista d'espera o altres sistemes a estudiar amb càrrec al Consorci de l'habitatge de Barcelona.
- Creació de registres municipals per tal de facilitar el procés de recerca d'habitatge, en el qual hi constin tots els habitatges que es troben en el mercat immobiliari de Barcelona. Aquest registre serviria per identificar la bossa d'habitatges disponibles. El registre hauria d'incloure informació sobre les característiques generals dels pisos i, especialment, sobre l'accessibilitat arquitectònica per a persones amb discapacitat.
- Promoure la rehabilitació del parc d'habitatges disponible, amb la potenciació dels ajuts, agilitant els permisos en les obres de rehabilitació i potenciant la sostenibilitat (...).
- Aplicar un pla especial d'ajuts per a la supressió de dipòsits d'aigua per aigua corrent i per a la instal·lació d'ascensors, tot establint convenis amb la Generalitat.
- Fomentar l'accés a l'habitatge existent, de segona mà. Recuperació d'habitatges buits, per a compra o a través de convenis i acords de cessió temporal, rehabilitació i disposició per a lloguer públic. Constitució d'una bossa d'habitatge de lloguer protegit.

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"SÒL I HABITATGE" (7.2.8), "PATRONAT MUNICIPAL DE L'HABITATGE", pàg. 113

- Promoure més habitatges socials, dels quals més del 50% seran de lloguer, amb promocions destinades a habitatge de lloguer per a joves, apartaments de lloguer amb serveis per a gent gran, reallotjament d'afectats urbanístics, remodelació de barris i noves promocions per atendre les demandes, totes elles dins dels plans d'habitatge dels governs de l'Estat i de la Generalitat i sota el seu suport econòmic.

- Construcció d'apartaments dotacionals de lloguer per a joves i per a gent gran.
- Reforçar i potenciar el Pla de Suport a l'Accés a l'Habitatge, programa d'intermediació d'accés a un habitatge de lloguer del mercat privat, a través dels serveis socials, per a persones amb uns ingressos mínims que, per les seves característiques socials, tenen dificultats per accedir directament al mercat.
- Promoure l'atenció a la demanda social d'habitatge dels col·lectius amb major risc d'exclusió, nova pobresa, immigració..
- Per poder complir els objectius d'inclusió social, l'Ajuntament prioritzarà la consecució de sostre destinat a habitatge protegit dins dels plans urbanístics que es tramitin.
- Subvenció de l'IBI en els habitatges en règim d'ús i habitació i de lloguer subvencionat, propietat del Patronat Municipal de l'Habitatge.

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"OCUPACIÓ I INNOVACIÓ" (7.3.4), pàg. 129-133

- Acostarem les oportunitats de desenvolupament professional a tothom i especialment a aquelles persones amb dificultats per assolir nivells més elevats d'inclusió social i laboral.
- Promourem l'ocupació de qualitat amb valor afegit i futur i els nous jaciments d'ocupació per transformar el coneixement i la creativitat en el nostre millor actiu. (...).

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"CIUTAT DEL CONEIXEMENT" (7.3.5), pàg. 133-135

- Accés a noves oportunitats, mitjançant la promoció de la cultura científica, la capacitat dels ciutadans per accedir a les oportunitats que s'obren en un món en constant transformació a causa de nous coneixements i tecnologies.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"CULTURA" (7.5.1), pàg. 151-164

- La cultura per a la convivència. L'èmfasi en la dimensió constituent de la cultura assegura una ciutat participativa i oberta. La cultura per a la convivència passa per realitzar una aposta clara per fomentar la seva dimensió constituent (...).

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"EDUCACIÓ" (7.5.2), pàg. 164-173

- Integrar l'educació en la nova societat del coneixement, com una oportunitat i un repte a la vegada que no podem defugir. (...).
-
- Estendre l'oferta escolar pública al primer cicle de l'educació infantil (0-3 anys) i potenciar la xarxa de serveis educatius de proximitat per a la petita infància i les famílies, fins a cobrir la demanda a cada barri.
- Promoure hàbits, valors i capacitats que ajudin a construir una ciutadania basada en el compromís ètic i la solidaritat (...).
- Acolliment i atenció a la població escolar nouvinguda, per incorporar-la amb garanties per al conjunt de l'alumnat dels centres docents. Les ciutats europees, també Barcelona, són cada vegada més ciutats multiètniques (...).
- Promoure la participació de la comunitat educativa, com a agent de canvi. (...). Cal modernitzar i aprofundir en els mecanismes de participació de la comunitat educativa tant en l'àmbit territorial com en els dels propis centres. (...).

- Potenciar i planificar l'oferta cultural i formativa dels 10 Districtes. Generalitzar les possibilitats de formació al llarg de tota la vida, promovent la coresponsabilització dels diferents agents socials implicats, en la línia del Projecte Educatiu de Ciutat: millorar la formació professional (col·laboració entre sistema educatiu i món empresarial), planificació de l'oferta cultural, lúdica i esportiva a cada barri (escoles d'adults, biblioteques, centres cívics, equipaments esportius), garantint l'accés de tothom. Promoure una xarxa de complicitats entorn als valors d'una ciutadania crítica i democràtica: solidaritat, participació, igualtat de gènere, sostenibilitat, interculturalitat i resolució no violenta dels conflictes.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social "JOVENTUT" (7.5.3), pàg. 173-177

- Més participació en la presa de decisions. Treballarem perquè la gent jove participi més en el disseny de la ciutat i s'involucri a l'hora de decidir els nous espais i serveis destinats a ells.
- Compromís amb la plena participació de la gent jove en el disseny del model de ciutat: espais públics i barris integradors; mobilitat i models de transport sostenibles i alternatius. Fomentar vies potents de participació dels joves a través de totes les expressions del món associatiu. Diàleg i reconeixement de tota la diversitat de moviments socials juvenils.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social "ESPORTS" (7.5.4), pàg. 177-182

- L'esport inclusiu. Promoure la participació efectiva de les persones i els col·lectius amb necessitats específiques per garantir que l'esport arribi a tothom. L'esport és un dels elements avui dia de més integració social que existeix. Cal que aquest sigui inclusiu i normalitzat per continuar fent de Barcelona una ciutat de i per tothom.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social "BENESTAR SOCIAL" (7.5.5), pàg. 182-196

- Una ciutat diversa, inclusiva i solidària. Fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària, on totes les persones puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà que els hi permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot i afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat, reconeixement i acomodació de les diferències.
- Model Barcelona de Serveis Socials. Construir un Model de Serveis Socials d'Atenció Primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per a fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. (...).
- Acció Comunitària. Dotar a la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de forma clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els Centres Cívics juguin un paper referencial bàsic.
- Inclusió Social. Impulsar el projecte Barcelona Inclusiva, amb l'objectiu estratègic de fer de la nostra ciutat un referent internacional en termes de desenvolupament humà. Treballar pel reconeixement i l'accés de tothom als drets socials, generar dinàmiques potents d'inclusió en els camps de l'habitatge i l'ocupació, atendre amb serveis de qualitat les persones en situació d'exclusió, i lluitar contra la pobresa.
- Benestar Intercultural. Fer de Barcelona una ciutat que construeix el benestar sobre la base de l'acolliment i la convivència intercultural. Incorporar la diversitat, el diàleg i les relacions interculturals com a components bàsics de qualsevol estratègia de cohesió i igualtat social.
- Persones amb Disminucions. Avançar en la plena accessibilitat física i comunicativa per tal de fer efectiu el principi d'una ciutat sense cap tipus de barreres. Promoure els mecanismes que facin possible l'autonomia personal de les persones amb disminucions i la plena integració

sociolaboral i comunitària d'aquestes. Treballar per a que la diversitat que aporten les persones discapacitades sigui reconeguda i valorada en el marc d'una Barcelona inclusiva.

- Accessibilitat física i comunicativa
- Mobilitat. Elaboració d'un pla d'accessibilitat de parades d'autobusos. Realitzar campanyes de sensibilització i suport personalitzat. Millora del servei de transport especial per a persones amb mobilitat reduïda severa

VEGEU DE MANERA ÍNTEGRA:

- Accés i suport a la llar
- Atenció social
- Integració educativa i sociolaboral
- Participació i promoció associativa
- Recerca i coneixement
- Enfortiment i millora de l'IMD

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social

"SALUT PÚBLICA" (7.5.6), pàg. 196-204

- Reforçar i actualitzar els programes de prevenció i promoció de la salut.
- Impulsar polítiques per a la prevenció de la sinistralitat i la mortalitat laboral, per tal de reduir substancialment les actuals taxes i incrementar la seguretat i la higiene del medi laboral, fent del treball una eina de salut col·lectiva. (...).
- Prestar especial atenció als accidents de trànsit i la seva relació amb accidents laborals (accidents in itinere) i el seu creixement, amb les dades de l'Institut Nacional de la Seguretat Social i les entitats gestores.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social

"DONA I DRETS CIVILS" (7.5.7), pàg. 196-198

- Promoure el respecte dels drets individuals i col·lectius de la ciutadania. Farem realitat els compromisos adquirits en la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat.
- Fomentar la cultura de la diversitat amb l'objectiu que a Barcelona prevalgui el respecte a la diversitat cultural, sexual, religiosa, generacional, i afavorint polítiques per a una interacció convivencial conjunta, fomentant un civisme compromès entre tota la ciutadania.
- Compromís amb l'eradicació de qualsevol discriminació en funció de l'orientació, la identitat sexual i el model de convivència elegit. (...).
- Preservar els nous drets que reflecteixen les noves realitats a la Ciutat i que estan vinculats molts a la convivència de diversos col·lectius amb interessos divergents en algunes situacions.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social

"DONA" (7.5.8), pàg. 199-203

- Establir polítiques transversals per a la igualtat de gènere en les diverses àrees de l'Ajuntament.
- Lluitar contra l'exclusió social de les dones. Compromís en tots els àmbits amb la igualtat d'oportunitats real entre dones i homes: educació no sexista, planificació familiar, igualtat laboral i en els serveis públics. (...).
- Coordinar polítiques d'habitatge i polítiques de suport a les dones ja que cal tenir en compte que 3 de cada 4 llars unipersonals estan formades per dones.

Comissió de Seguretat i Mobilitat
"MOBILITAT" (7.6.2), pàg. 212-218

- Desplaçaments a peu. Millorar i completar l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques en tot l'espai públic de la ciutat, i dels elements de mobiliari urbà innecessari.

Objectiu 8

Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"PROMOCIÓ ECONÒMICA" (7.3.1), pàg. 119-124

- Potenciar i impulsar el saber, el talent i la creativitat en totes les seves formes i manifestacions.

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"COMERÇ I MERCATS" (7.3.2), pàg. 121-127

- Consolidarem els eixos comercials urbans a cel obert de Barcelona. Donarem suport a l'associacionisme territorial i gremial del comerç. Aprofundirem en l'urbanisme comercial característic de Barcelona que permeti consolidar la ciutat com un pol comercial del sud d'Europa.
- El comerç urbà com a vida als carrers i activitat als barris. Hem de fomentar la millora de la qualitat i la competitivitat en el sector comercial, així com la integració del comerç en els barris.
- Promourem noves actuacions als mercats municipals.
- Defensarem els drets i la seguretat dels consumidors a través de l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC) i de la Junta Arbitral de Comerç i Consum amb la participació del Consell Municipal de Consum

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"TURISME" (7.3.3), pàg. 125-128

- Reforçarem l'atractiu turístic de Barcelona mantenint un nivell d'oferta turística de qualitat per situar-nos entre els primers destins de turisme urbà d'Europa.

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"OCUPACIÓ I INNOVACIÓ" (7.3.4), pàg. 128-133

- Acostarem les oportunitats de desenvolupament professional a tothom i especialment a aquelles persones amb dificultats per assolir nivells més elevats d'inclusió social i laboral.
- Consolidarem Barcelona Activa com a referent en el suport a la iniciativa emprenedora i la creació d'empreses. Posarem les condicions per ampliar el teixit d'activitats econòmiques, perquè sigui més diversificat i amb major projecció de futur per a les PIMES.

Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació i Coneixement
"CIUTAT DEL CONEIXEMENT" (7.3.4), pàg. 133-135

- Impulsar el desplegament de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) i la seva aplicació en l'àmbit del coneixement.
- Accés a noves oportunitats, mitjançant la promoció de la cultura científica, la capacitat dels ciutadans per accedir a les oportunitats que s'obren en un món en constant transformació a causa de nous coneixements i tecnologies.
- Impulsar l'ús de les noves tecnologies. Hem de millorar la relació ciutadans-xarxa i noves tecnologies, evitant una esquerda digital. S'ha de generalitzar l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) a les empreses, a les llars i a les escoles.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143

- Promoure una activitat econòmica ecoeficient i respectuosa amb el medi urbà.
- Impulsar l'ambientalització dels serveis municipals, duent a terme el programa Oficina Verda, com a part de l'estratègia de responsabilitat social corporativa (RSC) del propi Ajuntament. En concret es promouran la introducció de clàusules ambientals i socials els Plecs de condicions (compra verda), així com les bones pràctiques ambientals que, en el funcionament intern de l'Ajuntament, suposin una reducció del nostre impacte ambiental (minimització de residus, recollida selectiva, estalvi i ús racional dels recursos, eficiència energètica, etc.) i un paper exemplificador de l'administració local.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"EDUCACIÓ" (7.5.2), pàg. 164-173

- Potenciar la relació entre educació i entorn productiu amb una formació adequada i compatible amb les necessitats canviants de les empreses. Fer possible, també, la incorporació dels joves al món del treball, especialment d'aquells col·lectius que per les seves característiques personals i socioculturals necessiten un acompanyament en aquest procés d'inserció laboral i social. (...).
- Potenciar i planificar l'oferta cultural i formativa dels 10 Districtes. Generalitzar les possibilitats de formació al llarg de tota la vida, promovent la coresponsabilització dels diferents agents socials implicats, en la línia del Projecte Educatiu de Ciutat: millorar la formació professional (col·laboració entre sistema educatiu i món empresarial), planificació de l'oferta cultural, lúdica i esportiva a cada barri (escoles d'adults, biblioteques, centres cívics, equipaments esportius), garantint l'accés de tothom. Promoure una xarxa de complicitats entorn als valors d'una ciutadania crítica i democràtica: solidaritat, participació, igualtat de gènere, sostenibilitat, interculturalitat i resolució no violenta dels conflictes.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"DONA" (7.5.8), pàg. 207-214

- Lluitar contra l'exclusió social de les dones. Compromís en tots els àmbits amb la igualtat d'oportunitats real entre dones i homes: educació no sexista, planificació familiar, igualtat laboral i en els serveis públics. Crear programes d'acció positiva que fomentin unes noves relacions de gènere: incorporació dels homes a l'espai domèstic, paritat entre dones i homes en l'espai públic i representatiu

Objectiu 9

Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental

Comissió d'Urbanisme, Infraestructures i Habitatge
"CASCS HISTÒRICS" (7.2.4), pàg. 99-100

- Continuar la transformació i remodelació dels barris de Barcelona. Pretenem impulsar la seva renovació i rehabilitació tot preservant la personalitat i les característiques dels barris. Posarem en marxa els mecanismes de participació ciutadana en els projecte urbanístics. (...)

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143

- Impulsar un pla d'acció municipal, Acció 21, que contribueixi eficaçment als objectius de l'Agenda 21, en tot allò que és responsabilitat pública municipal i, a la vegada, doni suport i recursos a la xarxa d'actors per la sostenibilitat que, de manera descentralitzada i pluralista, ha de permetre avançar col·lectivament.
 - Potenciar la cultura de la sostenibilitat entre tota la ciutadania. Incrementar els serveis i iniciatives d'educació ambiental, amb informació útil i entenedora orientada a modificar els hàbits en la vida quotidiana.
- Aprovar el Pla Municipal d'Educació Ambiental, que consolidi les activitats existents (centres, guies i publicacions, programes de visites...) i que coordini les iniciatives dels diferents departaments municipals. Introduir criteris d'avaluació i impacte d'aquests programes d'educació ambiental.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"VERD URBÀ" (7.4.2), pàg. 143-146

- Promoure programes d'Educació Ambiental. Incrementar i millorar l'oferta formativa i els serveis per al coneixement dels espais verds i de la natura. Desenvolupament de programes d'educació ambiental i participació ciutadana per millorar el verd urbà i promoure l'enverdiment dels espais construïts (...).
- Promoure la participació ciutadana.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"MANTENIMENT I NETEJA" (7.4.3), pàg. 146-150

- Desplegament de l'Acord Cívic: col·laboracions sobre la minimització de residus i canvi d'hàbits.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
"EDUCACIÓ" (7.5.2), pàg. 164-173

- Promoure hàbits, valors i capacitats que ajudin a construir una ciutadania basada en el compromís ètic i la solidaritat (...).

Objectiu 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional

Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial
"SOLIDARITAT I COOPERACIÓ" (7.1.4), pàgines 84-86

- Impulsar la política de solidaritat i cooperació.
- Solidaritat i Pau. La Pau i la Solidaritat, és, en aquests moments, més que simplement una opció, és un deure democràtic. És per això que aquesta serà una de les nostres prioritats pel proper mandat (...).
- Adequar el programa Barcelona Solidària, com a element central de la política municipal de suport als diferents agents i moviment associatiu de cooperació de la ciutat, donant suport a la xarxa solidària de Barcelona. Complementar-ho amb el suport a les diferents taules, comissions ciutadanes i plataformes solidàries que ja funcionen i les que puguin crear-se en el futur.
Adaptar el funcionament del Consell a les Normes Reguladores de Participació Ciutadana.
- Comerç just i responsable.
- Promoure la sensibilització ciutadana envers la cooperació i solidaritat.
- Constituir un servei de coordinació solidària.
- Els Consells Municipals de Solidaritat i Cooperació.
- Establir un lligam més estret entre la política de cooperació i la immigració a través de projectes específics als països d'on provenen la majoria d'immigrants de Barcelona.
- Situar la Zona Mediterrània com un dels eixos prioritaris de la nostra política de cooperació.

Comissió de Sostenibilitat, Serveis Urbans i Medi Ambient
"SOSTENIBILITAT I MEDI AMBIENT" (7.4.1), pàg. 139-143

- Aprofundir la política d'estalvi energètic i d'energies renovables, i reduir de forma substancial a Barcelona les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Compliment dels objectius i del pla de millora energètica de Barcelona que preveu la reducció del 20% de gasos d'efecte hivernacle en 10 anys.

DEU ACTUACIONS ESTRATÈGIQUES PER LA SOSTENIBILITAT

Al costat de les actuacions que el consistori es compromet a desenvolupar a través dels PAMs successius, aquest Pla d'Acció 21 vol assenyalar algunes iniciatives, viables i assumibles, que:

- resulten especialment significatives per a l'avenç de la ciutat cap a la sostenibilitat
- pels seus objectius a mig/llarg termini són difícils d'incorporar en el PAM d'una legislatura
- per la seva complexitat exigeixen un esforç suplementari
- sovint tenen caràcter transversal

Les principals d'aquestes actuacions, que es desenvoluparan a continuació, són les següents:

- 1) La xarxa de corredors verds
- 2) Pla de millora integral de l'espai públic
- 3) Extensió de les Zones 30
- 4) Pla pel confort acústic
- 5) La gestió integral del cicle de l'aigua
- 6) El pla de millora energètica
- 7) Estratègia per a la reducció de residus
- 8) Recollida segregada i aprofitament de totes les fraccions dels residus urbans
- 9) Extensió territorial de l'Acció 21
- 10) Informació i Educació Ambiental per a tothom

A més d'aquestes, cal assenyalar altres línies estratègiques que ja s'estan desenvolupant des de l'Ajuntament o des de l'administració metropolitana, que també tenen rellevància en el progrés cap a una ciutat més sostenible, com són

per exemple, el Pla d'habitatge, el Pla d'inclusió social o els plans relacionats amb el transport públic.

En cada cas es relacionen les principals fites que donen visibilitat a aquestes accions estratègiques, amb expressió orientativa del seu calendari. En els casos on una fita no va associada amb una data concreta s'entén que es tracta d'actuacions continuades i sostingudes en el temps.

ACTUACIÓ 1: La xarxa de corredors verds

Objectius de referència: 1 (2,3,4)

Un corredor verd en un sistema urbà consisteix en una zona contínua amb presència dominant de la vegetació i ús exclusiu, o si més no prioritari, de vianants i bicicletes, que travessa el teixit urbà i connecta en un o diversos punts amb els ecosistemes de l'entorn. Té, doncs un doble caràcter: és una entrada de natura dins la ciutat i és una àrea d'ús cívic de l'espai públic. L'actuació consisteix en dissenyar una xarxa d'eixos verds i de pacificació de trànsit que permetin la connexió entre els parcs de la ciutat i d'aquests amb els espais naturals de l'entorn. És un pla estratègic per dibuixar una ciutat de futur amb més dominància del verd dins el teixit urbà i millors connexions amb l'entorn, que emmarcarà les intervencions dels diferents operadors a l'espai públic. En aquesta fase s'hi inclou el disseny general de la Xarxa de corredors verds de Barcelona i també, com a mínim, la definició detallada d'un corredor, ja sigui de connexió Besòs-Llobregat o de connexió mar-muntanya

Principals fites:

- Inventari d'espais naturals i mapa ecològic (2006-07).
- Estudi trama verda actual i en planejament, pla interiors illa, arbrat viari, i altres elements verd urbà (2006-07).
- Estudi altres potencials (verd privat, municipis veïns, etc.)
- Propostes i disseny de corredors viables (2006-07).
- Presentació de la Xarxa de corredors verds i participació ciutadana (2007-08).
- Disseny definitiu corredors (2007-2008).
- Projecte executiu primer corredor (2008-10).
- Avaluació i reajustament del pla (2012).

La xarxa de corredors amplia els beneficis ambientals i socials dels espais verds distribuïts de forma fragmentada; possibilita itineraris amables a través de la ciutat, fent-la més habitable i més accessible; millora la percepció del verd per part dels ciutadans; permet la connexió amb els ecosistemes naturals i seminaturals de l'entorn i enriqueix la biodiversitat en el medi urbà.

Responsables:

Lideratge: Parcs i Jardins, Seguretat i Mobilitat, Urbanisme i Districtes, a través d'una taula de treball

Altres implicats: Patrimoni, Participació, Serveis Urbans i Medi Ambient

ACTUACIÓ 2: Pla de millora integral de l'espai públic

Objectius de referència: 2 (3,4,5)

Establir criteris generals per a l'actuació integrada de manteniment i millora de l'espai públic, i inventariar zones d'actuació, treballant en consens, Serveis Urbans, Parcs i Jardins i Districtes. Es tracta de prioritzar i planificar conjuntament, fer una direcció integrada de Projectes i Obres i coordinar tots els operadors. Hi ha un seguiment especial del compliment de les obligacions ambientals dels contractistes.

Mitjançant contractes del Pla de millora s'aborda l'arranjament de voreres i elements associats, la pavimentació i clavegueram, la renovació i millora d'enllumenat, la millora de l'accessibilitat, la senyalització vertical i horitzontal, la semaforització de cruïlles, elements de protecció vial, mobiliari urbà, fonts, verd viari i infraestructura d'espais verds. A més, quan calgui, a través de contractes específics es cobrirà també la instal·lació d'escales mecàniques, la neteja de graffiti, instal·lació de papereres, etc. i la rehabilitació de túnels i estructures vials

Principals fites:

- Fer actuacions de millora integral en tots els districtes, cobrint un 30% de la ciutat en el primer període (04-07).
- Instal·lació de paviment sonoreductor en 1.800.000 m² de calçada (04-07).
- Arranjament de 1.300.000 m² de voreres, amb renovació de la senyalització, l'enllumenat i el mobiliari urbà (04-07).
- Manteniment i neteja de 500 fonts públiques i de 450 km de la xarxa de clavegueram i drenatge (04-07).
- Millora de les 65 escales mecàniques de la ciutat (04-07).

Els beneficis esperats d'aquesta actuació són la millora de la qualitat de l'espai públic; més eficàcia i qualitat en les intervencions; minoració del soroll, estalvi energètic i de materials, i altres beneficis ambientals derivats de l'aplicació de criteris d'intervenció correctes; i optimització de recursos i minimització de les incomoditats de les obres per a la ciutadania. Es preveu la continuïtat d'aquest esforç pel manteniment integral en el període 2007-2010, que es concretarà en un nou Pla.

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient

Altres implicats: Districtes, Parcs i Jardins, Seguretat i Mobilitat

ACTUACIÓ 3: Extensió de les zones 30

Objectius de referència: 3, 2 (4)

Les zones 30 són una eina per pacificar el trànsit a la ciutat i un dels objectius concrets de l'Agenda 21, que estableix la conveniència d'estendre-les a tots els carrers que no formin part de la xarxa bàsica. Una zona 30 és l'àmbit on la circulació dels vehicles es desenvolupa a una velocitat inferior a 30 km/h. Els estudis, basats en l'experiència, han demostrat que establint la limitació de velocitat a 30 km/hora, pràcticament desapareixen els accidents mortals de vianants per atropellament.

Per aconseguir adaptar una àrea a "zona 30" hi ha diverses opcions; des de la nova urbanització del vial a l'establiment d'elements disuasoris a la calçada, o també la regulació semafòrica. Aquestes mesures i d'altres combinades entre si permeten evitar el trànsit de pas dels vehicles a motor dins de les àrees on es pretén assolir uns millors estàndards de qualitat de vida.

A la vegada, la creació de superilles (conjunt d'illes del teixit urbà delimitada per un polígon de vies bàsiques a l'interior de les quals no hi tenen accés els vehicles de pas) és una estratègia que avança en la mateixa direcció, com demostren les experiències del barri de Ribera o les que s'estan impulsant a Gràcia i Poble Nou. Caldrà avaluar l'impacte d'aquestes experiències i estudiar la seva progressiva extensió, com a model que incorpora en si mateix la pacificació del trànsit.

Principals fites (2006-2010)

- Inventari de les àrees de vianants existents i estudi d'adaptació a "zones 30"
- Propostes de disseny i adaptació a la morfologia de la trama urbana de la ciutat. Casos especials: nuclis històrics, l'Eixample.
- Avaluació de l'actuació i redacció del Pla d'Implantació de les propostes al territori
- Presentació i aprovació del Pla d'Implantació de "zones 30".
- Execució de les diferents propostes aprovades
- Nova avaluació i reajustaments del Pla

La implantació de "zones 30" proporciona major seguretat als vianants i fa disminuir els accidents mortals per atropellament, permet recuperar l'espai públic com a lloc de convivència i relació, redueix la contaminació acústica i redueix el consum energètic dels vehicles i l'emissió de contaminants a l'atmosfera.

Responsables:

Lideratge: Seguretat i Mobilitat,

Altres implicats: Districtes, Urbanisme, Serveis Urbans i Medi Ambient, Agència d'Ecologia Urbana

ACTUACIÓ 4: Pla pel confort acústic

Objectius de referència: 4

És un programa marc d'actuacions per reduir el soroll buscant la implicació de les diverses àrees municipals i la corresponsabilització de la ciutadania. S'estructura en tres estratègies fonamentals de treball: comunicació, correcció i coordinació.

Principals fites:

- Adaptació del Títol III de la OGMAU a la nova normativa de soroll (2006-07).
- Realització del mapa estratègic de soroll de Barcelona (2006-07).
- Determinació de plans d'acció globals i específics d'acord a la nova normativa (2007).
- Disminució de les emissions a través de la col·locació de paviment antisoroll.
- Substitució gradual dels vehicles de la flota municipal per vehicles menys sorollosos
- Control sistemàtic del soroll de motos i automòbils, amb operatius especials de la Guardia Urbana.
- Establiment d'acords-compromís amb diferents col·lectius empresarials potencialment productors de soroll: transport sanitari, climatització, transport mercaderies, oci nocturn, etc.
- Foment de la insonorització d'edificis i d'activitats molestes pel soroll en zones d'habitatge a través de subvencions.
- Seguiment i incentivació de l'aplicació de nous materials i noves tecnologies que permetin reduir les emissions sonores.
- Desenvolupament d'accions educatives i informatives de caire general, en l'àmbit escolar i per a públics específics.
- Millora i agilització dels processos de gestió de les denúncies dels ciutadans.
- Creació i impuls de la Taula Cívica del Soroll, com a òrgan de participació (2006).

Amb l'aplicació d'aquest pla s'espera evitar efectes nocius en la salut de la ciutadania i millorar la qualitat de vida

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient

Altres implicats: Districtes, Seguretat i Mobilitat, Guardia Urbana, Urbanisme, Paisatge urbà

ACTUACIÓ 5: La gestió integral del cicle de l'aigua

Objectius de referència: 5 (10)

Completar els tractaments de les aigües residuals per permetre la seva reutilització per als serveis municipals (reg, neteja viària i del clavegueram, aigua paisatgística), que impliquen als explotadors de les depuradores i als usuaris de l'aigua depurada.

Per altra banda, seguir desenvolupant les infraestructures de l'aigua freàtica, millorant les que hi ha i creant-ne de noves, i augmentar també l'ús d'aquesta, de manera que es minimitzi la proporció d'aigua de xarxa usada en aquests serveis.

Paral·lelament, aplicar mesures per incrementar l'eficiència en l'ús de l'aigua.

Principals fites (2006-2012):

Depuració:

- Completar els tractaments a la nova depuradora
- Construir una planta pilot per a la reutilització d'aigua regenerada
- Començar a usar aigua regenerada en les instal·lacions del nou zoo i en la xarxa de reg i serveis
- Conduir l'aigua regenerada sobrerera per a la realimentació de l'aqüífer del Besos o altres funcions ecològiques

Freàtic

- Ampliar les instal·lacions per a l'ús d'aigua freàtica

Eficiència

- Completar la recirculació a les fonts ornamentals
- Implantar pluviòmetres i fer noves instal·lacions de reg automatitzat
- Control continuat del consum, amb detecció i reducció de pèrdues d'aigua en les instal·lacions de reg i serveis

Els beneficis que s'esperen d'aquesta actuació són una millor gestió dels recursos hídrics; l'estalvi d'aigua potabilitzada i conseqüent reducció de les captacions als ecosistemes fluvials i la reducció d'impacte sobre el medi marí

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient, Parcs i Jardins, Clabsa (i Emssa en el que fa a reaprofitament d'aigües residuals)

Altres implicats: empreses públiques (Depurbaix)

ACTUACIÓ 6: El pla de millora energètica

Objectius de referència: 5,10

Amb l'objectiu de caminar cap a una ciutat energèticament més sostenible, el pla de millora preveu un conjunt de mesures d'acció local a nivell energètic, ambiental i econòmic. Els eixos de treball són: promoure tecnologies més eficients i aprofitar l'energia residual; fomentar l'ús d'energies renovables i netes com la fotovoltaica, la solar tèrmica i el biogas; i disminuir l'impacte negatiu sobre el medi ambient reduint les emissions de gasos nocius o d'efecte hivernacle a l'atmosfera.

Principals fites (2006-2012):

- Substitució del 90% de bombetes de vapor de mercuri per bombetes de vapor de sodi d'alta pressió en l'enllumenat públic.
- Substitució del 100% de semàfors amb bombetes d'incandescència per semàfors LEDs.
- Reducció del consum elèctric de les instal·lacions ornamentals. Mesures d'estalvi en la il·luminació pública, en les fonts ornamentals i les estacions de bombeig.
- Introducció d'energies eficients i netes en la flota de vehicles municipals i transport públic: vehicles elèctrics, híbrids, biocombustibles, biogas, etc.
- Estalvi del consum en edificis i instal·lacions públiques, a través de la introducció de serveis energètics integrals.
- Instal·lació de plafons fotovoltaics a 50 edificis públics.
- Instal·lació de captadors solars per ACS en el 60% dels poliesportius actuals i el 100% dels futurs.
- Instal·lació de 88.020 m² de captadors solars per ACS en edificis de nova construcció, obligats per l'Ordenança Solar Tèrmica.
- Creació d'una certificació energètica per edificis.

Els beneficis esperats en aquesta actuació són la disminució de la proporció del consum d'energia procedent de fonts no renovables, la disminució de les emissions de CO₂ i la reducció de la tendència al creixement del consum energètic global de la ciutat.

Responsables:

Lideratge: Agència d'Energia de Barcelona

Altres implicats: Serveis Urbans i Medi Ambient, Urbanisme, Infraestructures i Habitatge, Seguretat i Mobilitat, Serveis Generals, Districtes.

ACTUACIÓ 7: Estratègia per la reducció de residus

Objectius de referència: 6 (5,9)

Coordinar una sèrie d'iniciatives centrades en diferents àmbits o sectors clau d'activitat per reduir els residus que es generen a la ciutat. En concret s'estudiaran els instruments normatius existents en l'àmbit local per a la reducció de residus i es redactaran propostes per Barcelona, s'impulsarà la prevenció de residus en el sector comercial de l'alimentació, es difondrà l'experiència d'oficina verda desenvolupada a les oficines municipals a les oficines de la ciutat, es donarà suport a les organitzacions ciutadanes i als centres d'ensenyament per fer una auditoria dels seus residus i es durà a terme una campanya ciutadana per a la reducció de residus. Amb aquesta actuació es pretén començar a capgirar la tendència de la ciutat a una creixent generació de residus per persona i dia, que és un dels indicadors negatius en la sostenibilitat de Barcelona.

Principals fites:

- Editar Guia per promoure la minimització de residus (2006-07).
- Aplicar mesures concretes relatives a la prevenció de residus en el sector comercial de l'alimentació.
- Estendre l'experiència d'oficina verda i compra responsable a les oficines de la ciutat (2006-07).
- Estendre l'aplicació dels criteris de festa sostenible als diferents esdeveniments festius Realitzar un programa pilot de 10 ecoauditories en entitats signants del CCS i posteriorment publicar un manual per facilitar l'autoauditoria a totes les organitzacions ciutadanes (2006).
- Promoure la realització d'auditories dels residus en els centres escolars que participen en l'Agenda 21 escolar
- Comunicar als ciutadans de manera efectiva la conveniència de la reducció de residus i suscitar la participació popular en la identificació d'iniciatives per minimitzar els residus

El millor residu és el que no es produeix. La reducció de residus estalvia matèries primeres, actua com a prevenció dels problemes dels residus, estalvia despesa econòmica i energètica i evita impactes ambientals de la seva recollida i tractament.

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient, Districtes

Altres implicats: IMEB, Cultura,

ACTUACIÓ 8: Recollida segregada i aprofitament de totes les fraccions dels residus urbans

Objectius de referència: 6

Estendre la recollida segregada de les diferents fraccions de residus per tota la ciutat, en funció de la disponibilitat de tractament en les plantes de l'Entitat Metropolitana. Existeixen dos tipus de generadors de residus sòlids urbans: les activitats econòmiques (restaurants, grans generadors, etc.) i els domicilis. S'han de fer esforços importants en ambdós camps, desplegant sistemes de recollida i estratègies de comunicació adequades en cada cas.

Un repte especialment important el posa la recollida de la matèria orgànica, tant perquè cal ampliar la recollida domiciliària a tota la ciutat com perquè cal millorar la qualitat de les actuals recollides.

Principals fites (2006-2012):

- Estendre la recollida de la matèria orgànica d'origen domiciliari progressivament a tota la ciutat.
- Incorporar nous productors específics de matèria orgànica a la recollida comercial i millorar la qualitat de la FO fins a assolir nivells d'impropis raonables.
- Millorar la recollida selectiva amb l'objectiu d'arribar a recuperar com a mínim el 75% del paper i cartró, el 80% del vidre i el 60% dels envasos.
- Recollir segregadament tots els residus específics (voluminosos, olis, tòxics i perillosos) apropant els punts de recollida al ciutadà.
- Millorar la informació sobre tots aquests serveis i desenvolupar estratègies de comunicació, formació i participació dirigides a facilitar que tothom assumeixi els objectius i hi adequi les accions ciutadanes.

Els beneficis esperats són la reducció de la fracció rebuig, amb tot el que això comporta, i la recuperació de recursos a partir dels residus.

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient

Altres implicats: Districtes

ACTUACIÓ 9: Extensió territorial de l'Acció 21

Objectius de referència: 9

El treball relacionat amb l'elaboració de l'Agenda 21, primer, i la promoció de l'Acció 21 ciutadana, ja un cop signat el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, han estat conduïts bàsicament, des del Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient, a través de l'equip tècnic de la Direcció de Serveis Ambientals. Certament, en cada una d'aquestes fases s'ha suscitat la col·laboració dels districtes per a la intervenció concreta en els territoris i sempre s'hi ha trobat implicació. Tanmateix, en no existir uns referents clars amb aquesta missió específica dins l'estructura municipal, la resposta ha estat desigual en els diferents territoris i en diferents moments en el temps, depenent de les possibilitats reals. Per avançar decididament en la bona direcció cal establir una xarxa de referents territorials de l'Acció 21 i dissenyar i implementar un programa comú de treball.

Principals fites:

- Disposar d'un tècnic referent de programes ambientals a cada districte, amb la missió d'assumir les tasques relacionades amb els programes Acció 21, Agenda 21 Escolar i Ajuntament + Sostenible a cada territori. (2007-2008).
- Crear una instància de coordinació que possibiliti un marc comú de treball, amb objectius i compartits, que permeti optimitzar recursos i intercanviar iniciatives i experiències (2007).
- Impulsar mecanismes de participació ciutadana sobre la temàtica en cada districte.
- Desenvolupar una xarxa d'extensió del Centre de Recursos Barcelona Sostenible, coordinant i donant suport a iniciatives dels Districtes i les entitats de tota la ciutat, amb serveis d'informació, assessorament ciutadà i dinamització d'activitats (2007-2012).

Els beneficis esperats d'aquesta actuació són l'extensió dels principis i bones pràctiques vinculades al Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat a tots els barris de la ciutat; la implicació de les entitats d'àmbit de barri o de districte en el procés i la millora de l'eficiència dels recursos municipals destinats al foment de la cultura de la sostenibilitat.

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient

Altres implicats: Districtes

ACTUACIÓ 10: Informació i Educació Ambiental per a tothom

Objectius de referència: 9

Planificar i organitzar una acció educativa adaptada a la societat barcelonina i als problemes socioambientals que afronta, amb la participació de la xarxa d'Actors 21 de la ciutat. Es tracta d'elaborar una Estratègia d'Educació per la Sostenibilitat a Barcelona, que permeti sumar esforços en les línies d'acció prioritàries -recollides en l'objectiu 9 del Compromís- i guanyar en cohesió i cooperació, i de dotar-nos d'un marc efectiu de coordinació. En aquesta Estratègia l'Ajuntament aporta alguns programes bàsics (Acció 21, Agenda 21 Escolar, xarxa de Centres de Recursos Barcelona Sostenible i Sistema d'informació Ambiental) que quedaran oberts a les aportacions d'altres actors.

Principals fites:

- Implantar un Sistema d'Informació Ambiental(2007-08).
- Actualitzar l'enquesta a la població barcelonina sobre hàbits i valors en relació al medi ambient i la sostenibilitat (quadriennal: 2008 i 2012)
- Elaborar un catàleg de recursos i bones pràctiques d'educació per la sostenibilitat que analitzi les iniciatives ciutadanes (2006-07).
- Liderar la preparació de l'Estratègia d'Educació per la Sostenibilitat a Barcelona, organitzant els grups de treball convenients. Elaborar un programa d'implementació i d'avaluació de l'Estratègia (2007-08).
- Suscitar la participació directa de les organitzacions que ho desitgin en una programació d'activitats conjunta i coordinada (Actors 21, biblioteques, centres cívics, museus, etc.) (2007-08).

Els beneficis esperats d'aquesta actuació són la construcció d'un llenguatge comú i l'explicitació d'objectius compartits; una millor coordinació i més consistència de l'acció educativa; i més eficiència de les activitats i els recursos, evitant la dispersió en les propostes.

Responsables:

Lideratge: Serveis Urbans i Medi Ambient

Altres implicats: Districtes, IMEB, Parcs i Jardins, Cultura

EL PLA "AJUNTAMENT + SOSTENIBLE"

Una organització municipal més sostenible

El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat recull dins de l'objectiu 8 "Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible", una línia d'acció específica sobre la necessitat d'estimular la compra verda per part de l'administració pública "Incloure criteris ambientals i clàusules socials en els concursos públics per obres i serveis. Estimular la compra verda per part de l'administració pública".

Les administracions públiques, tenen a més de les seves funcions pròpies de proveïdores de serveis i organització social de la convivència, una responsabilitat especial en tant que grans organitzacions que actuen sobre el medi. Així, el funcionament intern de l'organització municipal, a Barcelona, ha de ser responsable i emblemàtic, internalitzant els principis de la sostenibilitat i l'A21 en el conjunt dels serveis municipals. Aquest és un procés compartit, que implica necessàriament la col·laboració entre tots els actors: treballadors, responsables de compres o contractació de serveis, gestors d'infraestructures, responsables polítics, proveïdors.

Les raons per impulsar aquest procés d'ambientalització dins l'Ajuntament són:

- **La necessitat de guanyar en coherència** (fer allò que es diu) i de legitimitat (fer allò que es demana a la ciutadania), és a dir, predicar amb l'exemple.
- **Reduir l'impacte ambiental** d'una gran organització com l'Ajuntament, amb 12.000 treballadors i al voltant de 1.000 centres de treball (edificis d'oficines, escoles, centre cívics, etc.);

- **Optimitzar i estalviar en l'ús dels recursos naturals i econòmics**, utilitzant productes eficients i respectuosos amb l'entorn; reutilitzant i reciclant materials i millorant la qualitat ambiental al lloc de treball
- **Influir en el mercat**, utilitzant la condició de gran consumidor. La Comissió Europea ha estimat en un 16% del PIB europeu el poder de compra de béns i serveis del conjunt del sector públic a la Unió. Generar la demanda per productes i serveis més ecològics.

Antecedents

L'any 2001 es va aprovar una mesura de govern sobre l'ambientalització dels serveis municipals. La mesura proposava que l'Ajuntament treballés en una doble dimensió:

- **Una dimensió interna**, que vol promoure el canvi d'hàbits en el personal de l'organització municipal, basada en la informació, la formació i la participació dels treballadors municipals.
- **Una dimensió externa**, que es basa en la introducció de criteris ambientals en els plecs de condicions dels contractes municipals, i que, per tant, té efectes sobre tercers, proveïdors, fabricants, distribuïdors, etc.;

Com a fruit d'aquesta Mesura pionera, es va desplegar el **Programa Oficina Verda**. A més de la millora de circuits interns -com ara l'ús del paper reciclat, la recollida selectiva interna, la introducció de productes de comerç just, etc.- també s'han anat realitzant moltes actuacions que reforcen la coherència ambiental de l'administració municipal: en són exemples la incorporació de sistemes d'energia solar a diversos edificis municipals, la introducció de paràmetres ambientals en diversos Plecs de Condicions (contracta de neteja, contracta d'equipaments informàtics, marquesines), la compra de fusta certificada, etc.

A partir d'aquesta experiència positiva -que ha estat referent al conjunt de l'estat- i amb la voluntat d'avançar més decididament en la introducció de criteris de sostenibilitat en el funcionament intern municipal, s'implementa ara

el Pla Ajuntament + Sostenible que es fixa com a horitzó un conjunt de nous objectius estratègics en el marc del Pla d'Acció 21 Municipal.

Objectius estratègics

Els objectius estratègics són línies d'acció a mig - llarg termini que organitzen les actuacions del Pla. Cada objectiu comptarà amb indicadors de procés i -en la mesura del possible- amb indicadors de l'impacte ambiental concret de les accions dutes a terme.

Es defineixen tres grups d'objectius: els ambientals, els socials i els de caràcter transversal, relacionats amb el desplegament i el funcionament del pla.

Objectius estratègics ambientals

➤ Contribuir a la reducció d'emissions de CO₂

S'actuarà en la contractació de productes i serveis que incideixen en el canvi climàtic. Són:

- Els que actuen de manera directa: la contractació d'energia i la compra dels productes o serveis que poden comportar una reducció del consum i una major eficiència energètica (**equips informàtics, vehicles, etc.**)
- Els que incideixen de manera indirecta: la compra de productes l'elaboració dels quals minimitza l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i/o contribueixen a la seva reducció. En són exemples el **paper reciclat**, la **fusta amb certificació** de gestió forestal sostenible i els productes d'**agricultura ecològica**.
- La **mobilitat** interna municipal

➤ Incrementar la recollida selectiva de residus a les dependències municipals fins assolir com a mínim el 75%

Les proves pilot, les anàlisis de brossa, l'ambientalització dels plecs de neteja i varies activitats d'informació i sensibilització desenvolupades, permeten tenir prou coneixement del funcionament intern de la recollida

selectiva millora a les dependències municipals com per plantejar-se la seva generalització i l'assoliment de percentatges significatius.

➤ **Millorar l'estalvi d'aigua en les dependències i serveis municipals**

Es tracta de buscar l'excel·lència en la gestió dels recursos hídrics, tant en els edificis com en els serveis municipals. Les mesures ja implementades amb èxit, especialment en l'ús d'aigua freàtica i la millora de l'eficiència en el reg i en les fonts, permeten plantejar-se la seva extensió. D'altra banda, cal progressar en l'estalvi d'aigua en els edificis municipals, amb la instal·lació dels mecanismes pertinents i amb el foment de l'ús racional de l'aigua per part dels treballadors.

Objectius estratègics socials

➤ **Barcelona 100% lliure de treball infantil**

Objectiu estratègic que agrupa les activitats ja iniciades amb la introducció del cafè de comerç just, la compra de fusta FSC i la Campanya Roba Neta. Aquest objectiu permet obrir noves línies d'actuació i emmarcar totes les accions que vinculen el funcionament municipal amb l'impacte social deslocalitzat.

➤ **Foment de l'economia social i sostenible**

Te dos aspectes rellevants: els que fan referència a la contractació de personal i l'acompliment de la Lismi per part de l'Ajuntament, i el foment de l'economia social i sostenible a través de la contractació, és a dir, potenciar la contractació d'empreses que tenen un valor social afegit i obligar les empreses ordinàries que vulguin contractar amb l'administració municipal a complir amb la Lismi.

Objectius estratègics transversals

➤ **Desenvolupar una cultura organitzativa socialment responsable i ambientalment correcta**

Comporta en primer lloc canvis d'hàbits en els treballadors. L'èxit en aquest canvi està en relació directa amb:

- Crear un sentiment d'objectiu compartit per tota l'organització
- Motivar els professionals i els equips de treball
- Compartir coneixement (formació i informació)

D'altra banda, requereix **desenvolupar els elements de gestió interna** necessaris per assolir els objectius ambientals i socials:

- Anàlisi i millora de processos de treball
- Accions normatives
- Introducció de clàusules en els plecs
- Comissions i grups de treball específics

➤ **Establir una estratègia de comunicació del programa**

Per motivar els professionals i generar sentiment de missió entre els treballadors i també per dotar el programa de centralitat estratègica en el marc municipal i donar-li visibilitat a nivell local

En l'estratègia de comunicació s'insereixen les activitats que ja es duen a terme com l'Info OV, la pàgina web, les accions de certificació ambiental (ISO, EMAS) o la participació en xarxes internacionals.

ELS PLANS D'ACCIÓ DELS INSTITUTS I EMPRESES MUNICIPALS

Els instituts i les empreses municipals participen de la mateixa filosofia que la resta de l'organització municipal pel que fa a l'adopció de principis de sostenibilitat. Per fer-ho ben evident, moltes d'aquestes organitzacions han volgut signar el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat i s'han compromès a desenvolupar els seus propis plans d'acció. Òbviament, el conjunt d'aquests plans d'acció són una component del Pla d'Acció 21 de l'organització municipal.

Les empreses i instituts municipals signants aniran desenvolupant els seus plans d'acció progressivament, en un ritme similar al de la resta de signants. Tanmateix, hi ha tres entitats municipals que ja han elaborat i fet públic el seu Pla d'Acció 21. Són les següents:

- SERVEI DE PREVENCIÓ, EXTINCIÓ D'INCENDIS I SALVAMENT DE BARCELONA (BOMBERS DE BARCELONA)
- FOMENT DE CIUTAT VELLA
- PARCS I JARDINS DE BARCELONA, INSTITUT MUNICIPAL

Tots ells es poden consultar a la web www.bcn.es/agenda21

EL LIDERATGE MUNICIPAL DE L'ACCIÓ 21 CIUTADANA

Impulsar la xarxa d'actors per la sostenibilitat

En passar de l'*Agenda 21* a l'*Acció 21*, amb l'adopció del Compromís, ens trobem en una etapa del procés compromesa en fer realitat els bons desigs. De la mateixa manera que l'Ajuntament va liderar el procés en el moment de la participació ciutadana per a l'elaboració de l'Agenda 21 i la redacció del Compromís, ara assumeix com a tasca pròpia animar la implicació de tots els col·lectius ciutadans en l'acció i vincular-los a una autèntica **xarxa d'actors per la sostenibilitat**.

Aquesta xarxa d'actors té en el Compromís el seu **marc comú de treball**, i també un **sistema d'indicadors**, aprovat pel Consell, que ha de permetre avaluar els progressos. Totes les entitats que han signat el Compromís poden utilitzar el **logo** de l'Agenda 21 de Barcelona per identificar les seves iniciatives que es relacionin amb els objectius i continguts i visualitzar, així, la seva implicació en el procés.

Per enfortir aquesta xarxa, l'Ajuntament ha creat dos programes destinats a atendre les necessitats dels signants: el programa **Acció 21**, que posa recursos a disposició de les organitzacions en general, i el programa **Agenda 21 Escolar**, que dóna resposta als requeriments específics dels centres educatius adherits. Ambdós programes han tingut una **progressió continua en nombre de signants i plans d'acció realitzats**, gràcies a un esforç important en termes d'atenció,

creativitat, estímuls, seguiment, etc. L'objectiu és que la tendència es mantingui i això reclama iniciatives renovades cada any.

Per estimular l'acció de totes les organitzacions ciutadanes actives es convoquen anualment els Premis Acció 21.

A través del Centre de Recursos Barcelona Sostenible s'ofereix a tota la ciutadania un servei d'informació i assessorament sobre qüestions de sostenibilitat, una exposició permanent i una programació trimestral d'activitats. La perspectiva és ampliar l'impacte del CRBS a través de la creació d'una xarxa descentralitzada i un centre de referència.

Com a materials de suport s'editen bones pràctiques amb exemples d'accions empreses per tot tipus de col·lectius, i altres línies de publicacions destinades a la informació, reflexió i formació sobre sostenibilitat.

Així mateix, és manté, dins la web municipal, el portal Agenda 21 <http://www.bcn.es/agenda21>, que dona accés a tots els serveis disponibles i amplia informació sobre el procés de desplegament de l'Agenda 21 a Barcelona.

El programa Acció 21

En signar el Compromís, cada signant es compromet lliurement a redactar el seu Pla d'Acció per planificar i executar les mesures concretes amb les quals materialitzarà el seu compromís. L'objectiu prioritari del programa Acció 21 és oferir suport a les organitzacions signants del Compromís per elaborar-lo. Igualment, es proposa crear i enfortir vincles entre els signants, fornint oportunitats per a la coneixença, l'intercanvi, l'aprenentatge i l'organització de projectes en xarxa.

Els principals recursos que s'ofereixen a les organitzacions signants són:

Guia metodològica. Manual senzill que explica com redactar el pla d'acció i presenta exemples pràctics

Assessorament per desenvolupar el pla d'acció. A través de la secretaria es pot establir contacte amb un assessor i concertar una reunió per rebre orientació personalitzada, exposar l'estat de la qüestió, les necessitats concretes, les expectatives...

FormAcció 21. Sessions monogràfiques destinades a atendre les demandes de formació que els mateixos signants han anat manifestant.

Esmorzars d'Acció 21. Esmorzars de treball amb l'objectiu de difondre els Plans d'Acció realitzats, compartir experiències entre els signants i fomentar la reflexió i el debat sobre la implementació col·lectiva de l'Agenda 21 a la ciutat. Tenen lloc els divendres, de 9 a 10.30 h.

Info 21. Un noticiari electrònic quinzenal, que es publica regularment des de 2002, fa de mitjà de comunicació i intercanvi permanent entre tots els signants del Compromís. Arriba a 1040 destinataris (desembre 2005).

Oportunitats de trobada i debat. Possibiliten l'intercanvi d'informació, experiències i recursos i el plantejament de projectes en cooperació.

El programa Agenda 21 Escolar

Des del curs 2001-02 l'Ajuntament anima els centres educatius a fer la seva **Agenda 21 Escolar**, com a projecte d'educació, participació i implicació cívica. Una invitació que és alhora reconeixement, estímul i suport a la tasca que molts centres ja fan en educació ambiental i una nova oportunitat de reforçar els vincles entre escola i ciutat, emmarcant l'acció de l'escola en un projecte compartit: El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

Desenvolupar l'Agenda 21 Escolar d'un centre equival a fer el seu pla d'acció. Un pla d'acció que s'ajusta cada curs, renovant el compromís, revisant la diagnosi i concretant noves fites. Cada centre decideix quins col·lectius hi participen (professorat, alumnat, monitors, personal no docent i famílies), quins aspectes vol analitzar i en quin ordre, i el nombre i dimensió dels compromisos que adquireix. Així, els centres participants desenvolupen un ric

ventall d'iniciatives de millora de la pròpia escola i de l'entorn, en un procés participatiu que constitueix una magnífica oportunitat per a l'aprenentatge.

Per ajudar els centres en la seva tasca, l'Ajuntament disposa d'un programa que els ofereix:

- **guia metodològica** i altres materials de suport amb orientacions pràctiques per a la realització del procés
- **propostes de treball i recursos** específics
- un **Centre de Documentació d'Educació Ambiental** amb materials informatius i recursos didàctics a l'abast
- un **servei permanent d'informació** telefònica i telemàtica
- **comunicació** regular a través d'un butlletí electrònic quinzenal *Notícies de l'Agenda 21 Escolar*, que té 770 destinataris (desembre 2005), i de la web
- cursos, seminaris, i tallers de **formació** per al professorat, AMPA's, i monitors.
- **assessorament tècnic i pedagògic**, personalitzat i continuat
- **dinamització de grups de treball**
- **suport tècnic i recursos** de diferents instàncies municipals: Parcs i Jardins, Barcelona Neta, Agència d'Energia...
- seguiment del procés amb mecanismes per a l'**intercanvi d'experiències**
- **ajuts econòmics** per als centres públics, que s'atorguen, en el seu cas, en funció de les demandes presentades i de la valoració dels projectes.

Hi poden participar tots els centres d'educació de la ciutat. Any rera any, els centres participants han anat augmentant (69 el 01-02, 96 el 02-03, 114 el 03-4, 149 el 04-5, 170 el 05-06), amb un índex de continuïtat molt elevat.

Els premis Acció 21

El Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat convoca anualment, des de 2003, els Premis Acció 21 amb l'objectiu d'estimular iniciatives d'acció dels diferents col·lectius ciutadans, que suposin una contribució efectiva a l'assoliment dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

El Jurat esta format per cinc membres del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat, representants dels diferents estaments. Els premis estan dotats amb 5.000 Euros per cada una de les iniciatives, seleccionades en funció dels 10 objectius del Compromís. Es tracta d'accions exemplificadores i generalitzables, que estiguin en curs o hagin estat realitzades en l'any de la convocatòria. Poden presentar-s'hi totes les entitats, organitzacions i empreses de Barcelona, incloses les d'àmbit de barri o districte.

El Centre de Recursos Barcelona Sostenible

El Centre de Recursos Barcelona Sostenible va néixer com un petit equipament obert a totes les persones interessades en participar en la seva mesura en el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. La seva finalitat és difondre el Compromís, furnir informació i recursos pràctics per millorar l'acció quotidiana per la sostenibilitat i fomentar la reflexió i el debat entorn als conflictes socioambientals als que fem front. Alhora, el CRBS funciona com a seu dels programes Acció 21 i Agenda 21 Escolar.

La perspectiva futura del CRBS contempla la voluntat de furnir uns serveis més proporcionats a la dimensió de la ciutat. A tal fi vol ampliar el seu impacte en una doble direcció: el treball en xarxa i l'atenció a la ciutadania no organitzada en un centre de referència de la xarxa.

➤ La xarxa CRBS

Avui el CRBS ja té col·laboracions establertes amb certes entitats (Agència de l'Energia, Aula del Punt Verd de la Sagrada Família, Centre de la Platja, etc.). Aquestes relacions constitueixen una xarxa de treball incipient, que cal consolidar i ampliar amb altres centres, municipals o gestionats per entitats signants, per tal d'estendre a tot el territori el tipus de serveis i suport que s'ofereixen actualment de manera limitada. En aquest nou marc serà clau la tasca de vinculació i alimentació de la xarxa.

➤ El centre de referència

Pel que fa al segon aspecte, el CRBS ha d'ampliar el seu impacte més enllà de les organitzacions signants, que són avui el principal usuari, i poder oferir els seus serveis d'informació, assessorament i divulgació a tota la ciutadania. Apareix, així, una nova concepció d'equipament de ciutat, obert a les persones individuals, a les famílies, als grups escolars i d'esplai, per a l'aprenentatge informal i formal sobre els principis i la pràctica de la sostenibilitat i, més en concret, sobre els continguts del Compromís i la possibilitat d'adherir-s'hi. Naturalment, com més central i més emblemàtic sigui aquest centre, millor es visualitzaran els seus continguts, així com les polítiques municipals i les iniciatives de les organitzacions ciutadanes en aquest camp. Alhora, un equipament de referència potent també servirà d'impuls a la xarxa de centres descentralitzats.

Les publicacions i la web

Com a instruments de difusió i formació, l'Ajuntament ha creat i manté una sèrie de col·leccions relacionades amb els objectius del Compromís i la tasca que cal fer per contribuir-hi. Esmentem com a principals:

- Col·lecció **Agenda 21**, amb els documents base i les eines metodològiques.
- Col·lecció **Guies d'educació ambiental**, orientades al públic en general, de les quals se n'han publicat 25 números que cobreixen un ampli ventall de temàtiques socioambientals.
- **Bones pràctiques**, en forma de fitxes i de catàleg, per fornir exemples i models d'actuació.
- **Guia de l'Agenda 21 personal: 20+1 Accions**. Ofereix exemples pràctics per introduir la sostenibilitat en la vida quotidiana. Inclou 20 iniciatives senzilles d'adoptar, invita els lectors a dur-les a terme i a proposar l'acció número 21.
- Col·lecció **Documents**, que recull informació més especialitzada per aprofundir en els conceptes i processos.

El portal Agenda 21 <http://www.bcn.es/agenda21> permet accedir als serveis dirigits als diferents col·lectius. Així, a més de presentar els recursos per a l'Acció 21, dona entrada a l'Agenda 21 Escolar, al Centre de Recursos Barcelona Sostenible i a l'Oficina Verda, el programa d'ambientalització interna de l'Ajuntament. Cada un d'aquests *links* condueix a una web molt completa amb un disseny propi.

La web conté el llistat de tots els signants del Compromís i els resums dels plans d'acció que ja els han fet públics. Per altra banda, les persones interessades en adherir-se al Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat a títol individual o familiar poden fer-ho directament des de la web.

Des de la web es poden obtenir en format pdf la guia metodològica Acció 21 i altres publicacions i documents. També es poden consultar tots els números dels butlletins electrònics, les bases dels premis Acció 21 i els indicadors de seguiment de l'Agenda 21 de Barcelona.

Una de les seccions més dinàmiques de la web és el calendari d'activitats interactiu, en el qual tots els signants poden introduir directament les activitats que programen les seves organitzacions relacionades amb la sostenibilitat.

La Convenció dels signants

A tres anys de l'adopció del Compromís, enguany s'ha celebrat la Convenció de signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, convocada per valorar col·lectivament els avenços fets a favor de la sostenibilitat a Barcelona des de 2002; definir les línies prioritàries de treball per als propers anys i enfortir la xarxa d'actors per la sostenibilitat.

Els 10 grups de treball de preparació de la Convenció van aplegar 182 persones, representants d'unes 100 organitzacions. Els 10 grups es va reunir en dues ocasions, durant els mesos d'abril i maig, a la seu de diverses entitats de la ciutat que van donar el seu suport al procés. Els membres dels grups van fer aportacions per via telemàtica en el període entre reunions. Cada grup van

comptar també amb la col·laboració d'un relator que va recollir, ordenar i sintetitzar en un informe final les aportacions de cada àmbit.

La Convenció va tenir lloc el 20 d'octubre de 2005 al Campus Nord de la Universitat Politècnica de Catalunya. Hi van assistir 300 persones. Els actes van constar de tres parts: *Avenços, Reptes i Xarxa*. L'avaluació per part dels participants, tant del procés de treball previ com de la Convenció i els seus resultats, va ser molt positiva.

En el marc de la Convenció es van presentar també dues produccions il·lustratives dels avenços assolits: el vídeo *La ciutat (sostenible) emergent* i la publicació *100 bones idees: catàleg de bones pràctiques dels signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat*.

Es preveu la celebració periòdica de reunions similars com a eina de seguiment del procés col·lectiu i oportunitat de visualització i reconeixement del compromís dels signants